

KESKI-UUDENMAAN SOTE –KUNTAYHTYMÄ

Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän jäsenkunnat, Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula siirsivät liikkeenluovutuksella sosiaali- ja terveystalvututuotantonsa kuntayhtymälle vuoden 2019 alusta. Samalla kuntayhtymään siirtyi noin 3500 työntekijää jäsenkunnista.

Kuntayhtymän toiminta on jakautunut kolmeen palvelualueeseen, Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue, Terveystalvut ja sairaanhoito -palvelualue sekä Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalitypalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelualue. Tukitypalveluja tuottaa Strateginen kehittäminen ja tukitypalvelut -kokonaisuus.

Erikoissairaanhito

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja arvio tulevasta kehityksestä

Kuvaus sairaanhoitoalueen toiminnasta

Hyvinkään sairaanhoitoalueen jäsenkunnat ovat Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi ja Tuusula. Hyvinkään sairaala on 24/7 päivystävä akuuttisairaala, jossa on ympärivuorokautisesti merkittävimpien erikoisalojen erikoissairaanhoidon päivystys sekä leikkaus- että synnytystoimintaa. Leimaa-antavaa sairaalalle on suuri alueellinen yhteispäivystys, jota erikoissairaanhito tukee. Se tuottaa Keusotelle/Hyvinkään kaupungin alueelle terveystalvutkeskuspäivystyksen ympärivuorokautisesti ja alueen muille kunnille yöpäivystyksen, enenevästi myös iltapäivystyksen.

Lastenpäivystys sai uudet erilliset tilat H-sairaalan valmistuttua, ja koko lastentautien yksikkö siirtyi H-sairaalaan. Tammikuussa 2019 Hyvinkään sairaanhoitoalueen Psykiatrian tulosityksikkö siirtyi osaksi HUS-Psykiatrian divisioonaa. Alkuvuonna Kellokoskelta siirtyi kaksi aikuispsykiatrista vuodeosastoa uuteen H-rakennukseen. Tässä yhteydessä myös psykiatrian aktiivipäivystys siirtyi yhteispäivystyksen oheen vahvistamaan jo olemassa olevaa tehostetun avohoidon yksikköä. H-rakennuksessa aloitti vuoden 2019 alussa psykogeriatrit Keusoten ja HUS Psykiatrian yhteistyönä. Rakennuksessa on myös Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän (Keusote) toimintaa (vuodeosastoja ja avohoitotoimintaa) ja siellä toimii erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteinen infektio-osasto, joka on korostanut entisestään sairaalan ja kuntien välistä yhteistyötä sekä vahvistanut sairaalanmäen roolia koko alueen akuuttisairaalana.

Palveluja tuotettiin ensi sijassa sairaanhoitoalueen jäsenkunnille. Operatiivisissa toiminnoissa sovitun työnjaon mukaan myös laajemmalle alueelle (mm. ortopedia ja gastrokirurgia). Lastentautien ja naistentautien (erityisesti synnytykset) palveluja ostivat myös Keravan kaupunki sekä Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin eteläiset kunnat (Riihimäki, Hausjärvi, Loppi). Keravan rintasyöpäpotilaat on sovitettu hoidettavaksi Hyvinkään sairaalassa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Laskutusosuudella painotettu volyyminmuutos ylitti talousarvion ja kasvoi verrattuna edelliseen vuoteen, vaikka vuosi oli haasteellinen uuden leikkausosaston rakentamisen ja H-rakennuksen käyttöönnoton sekä Apotti-potilastietojärjestelmän koulutusten vuoksi. Palveluiden kysyntä jatkoi kasvuaan lähetemäärän kasvaessa noin kahdeksan prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Käyntisuoritteita oli vuoden aikana yli 205 000 kpl (+3,6%). Suuren haasteen aiheutti erikoislääkärivaje tietyillä erikoisaloilla. Erikoislääkäripulaa kompensoitiin lisätyömallein ja ostopalveluin. Gastroenterologian lisäksi koko HUS alueella oli pula

kardiologeista, jonka vuoksi ensikäynnille pääsy kolmessa kuukaudessa ei kardiologiassa toteutunut. Hoitoon pääsyn lakisääteiset tavoitteet saavutettiin kaiken kaikkiaan kohtuullisen hyvin, mutta kaikkiin strategisiin tavoitteisiin ei päästy.

Alkuvuodesta otettiin täysimääräisesti käyttöön edellisenä syksynä valmistunut uusi H-rakennus. Siellä toimivat psykiatrian vuodeosastojen lisäksi lukuisat avovastaanotot, esh-pti yhteisosasto (infektio-osasto), perusterveydenhuollon akuutti- ja kuntoutusosasto, psykogeriatrinen ja palliatiivinen osasto, sekä erikoissairaanhoidon koko lastentautien erikoisalojen palvelut. Lasten päivystys sai yhteispäivystyksen rinnalle eriytetyn lastenpäivystyksen. Vanhempien läsnäolo ja asiakaslähtöisyys lasten sairaanhoidossa toteutuu uusien tilojen avauduttua entistä paremmin. Lasten päivystys toimii asetuksen mukaisesti nyt omissa tiloissaan, mutta päivystysalueella hyödynnetään yhteisiä tila- ja henkilökuntaresursseja yli yksikkörajojen.

Uuden leikkausosaston, joka valmistui kesäkuussa 2019, rakennustyöt aiheuttivat vielä vuoden alkupuoliskolla tilapäisjärjestelyjä leikkaustoiminnassa. Uuden leikkausyksikön rakentaminen vaati merkittäviä järjestelyjä henkilöstön työjärjestelyihin ja tilojen käyttöön, kun kolme olemassa olevaa leikkaussalia oli poissa käytöstä niiden sijoittuessa osittain rakennusalueelle. Kolmen leikkaussalin toimintokapasiteettia kompensoitiin iltaleikkausmallilla ja lisäämällä polikliinistä leikkaustoimintaa. Elokuusta alkaen uudet leikkaussalit otettiin täyteen käyttöön ja lopulta leikkausten määrä jäi poikkeusjärjestelyistä huolimatta vain neljä kappaletta alle edellisen vuoden.

Keskussairaالاتasolla Hyvinkään sairaala on edelleen Suomen toiseksi suurin synnytyssairaala (1 782 synnytystä). Synnytysmäärät ovat valtakunnallisesti laskeneet merkittävästi jo useamman vuoden ajan, mutta Hyvinkään sairaalassa oli vuoteen 2018 (1 802 synnytystä) verrattuna vain 20 synnytystä vähemmän (-1,1 %).

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymässä palvelutoiminta siirtyi kunnilta kuntayhtymälle vuoden 2019 alussa. Keusoteen kuuluu Hyvinkään sairaanhoitoalueen kuntien lisäksi Pornainen. Erikoissairaanhoidon (Hyvinkään sairaala) ja perusterveydenhuollon (Keusote) jo pitkään jatkunut hyvä yhteistyö jatkui entistä tiiviimpänä yhteisen järjestämissuunnitelman mukaisesti. Kevään 2019 aikana yhdessä NHG:n, Keusoten, Helsingin kaupungin ja HUSin Yhtymähallinnon kanssa kehitettiin kuntien ja HUSin välinen yhteistyömalli, jota alettiin toteuttaa syksystä perustamalla HUSin strategisen tason talouden ja toiminnan yhteistyöryhmä (HUS Strato) ja lisäämällä talouden edustus Keusoten ja Hyvinkään sairaanhoitoalueen alueelliseen toiminnan kehittämisryhmään (KYTKE).

Syksyllä 2019 alkoivat Apotin varsinaiset luokkakoulutukset ja muu valmistautuminen Apotin käyttöönottoon helmikuussa 2020 kiihtyi. Vuoden 2019 aikana koulutettiin noin 200 tukihenkilöä ja yli tuhat loppukäyttäjää. Työ on ollut valtava, sillä koulutuspolkuja on ollut kymmeniä eri ammattiryhmille. Lisäksi yksiköt valmistautuivat Apotin mukanaan tuomiin toiminnanmuutoksiin eri ammattiryhmissä. Apotti muuttaa toimintaprosesseja tietyissä potilasprosessin vaiheissa kuten esimerkiksi lääkitysprosessissa. Yksiköiden tehtävänä on ollut kartoittaa prosesseissa tapahtuvat muutokset ennen käyttöönottoa. Tässä työssä on ollut apuna varta vasten kehitetty segmenttimalli. Segmenttiosaajat ovat hyvin onnistuneet työnkulkujen muutostyössä.

Tulevaisuuden näkymät

Valtakunnallinen sote-uudistus ja sen toteutumisen aikataulu on siirtynyt eteenpäin.

Hyvinkään sairaalaa kehitetään edelleen monierikoisalaisena HUSin synnytys- ja päivystyssairaalana, selkeällä työnjaolla ja tiivistyväällä yhteistyöllä Hyksin toimialojen kanssa.

Keski-Uudenmaan kunnat perustivat sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän vuonna 2018 ja tuotantovastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista siirtyi kuntayhtymälle vuoden 2019 alusta. Hyvinkään sairaanhoitoalueen erikoissairaanhoito tekee tiivistä yhteistyötä alueellisen sote-kuntayhtymän kanssa. Muutos tiivistä entisestään perusterveydenhuollon, sosiaalitoimen ja erikoissairaanhoidon yhteistyötä ja yhdessä tekemistä. Myös psykiatrialla on tärkeä osuus yhteistoiminnan ja prosessien tehostamisessa yhtenä erikoisalana muiden joukossa.

Uusi kuntayhtymä tukeutuu hyvin pitkälti HUSin tukipalveluihin ja sitäkin kautta haetaan synergioita ja päällekkäisyyksien purkua organisaatorajapinnoissa. Keskeinen rooli konkreettisessa yhdessä tekemisessä on Hyvinkään sairaalanmäellä sijaitsevalla H-rakennuksella, jossa toimivat rinnakkain erikoissairaanhoito ja perusterveydenhuolto mallilla, jossa pyritään hyödyntämään kaikki mahdolliset synergiahyödyt yli organisaatorajojen.

Yhteistyö sekä Hyks/Erva -suuntaan (lisääntynyt toimialayhteistyö KNK, kardiologia, gastroenterologia ja koordinoitu leikkaustoiminta) ja Keusoten kanssa (kiirevastaanotot, 24/7 kotisairaala-projekti ja perusterveydenhuollon alueellinen vuodeosastokoordinaatio) on luonut erinomaisen alustan kehittää toimintoja joustavasti ja tehokkaasti. Yhteistyössä HYKSin Sydän- ja keuhkokeskuksen kanssa suunnitellaan toimenpidekardiologian aloittamista Hyvinkään sairaalassa loppuvuonna 2020. (Lähde: HUS, Hyvinkään sairaanhoitoalue, Tilinpäätös 2019, Hysha lautakunta 26.2.2020, HUS hallitus 2.3.2020)

Sairaanhoitoalueen tunnusluvut

Sairaanhoitollinen palvelutuotanto	TP 2018	TA 2019	TP 2019	Falkkeama-% TP 2019/ TA 2019	Muutos-% TP 2019/ TP 2018
Palvelutuotanto					
- Laskutusosuudella painotettu volyymimuutos				3,7 %	2,4 %
- Psykiatrian hoitopäivät, lkm 1)	0		0		0,0 %
- NordDRG-tuotteet, lkm	59 460	58 992	60 276	2,2 %	1,4 %
DRG-ryhmät	15 281	15 398	15 100	-1,9 %	-1,2 %
DRG-O-ryhmät	11 213	12 022	12 179	1,3 %	8,6 %
Tähtäykset	4 611	4 436	4 854	9,4 %	5,3 %
Pientoimenpiteet	10 506	10 057	9 671	-3,8 %	-7,9 %
900-ryhmä	17 822	17 079	18 453	8,0 %	3,5 %
Kustannuserusteinen jako	27	0	19	159563,9 %	-29,6 %
- Käyntituotteet, lkm, somatiikka	126 023		132 003		4,7 %
- Käyntituotteet, lkm, psykiatria	375		381		1,6 %
- Tk-päivystyskäynnit, lkm	29 527	28 621	30 743	7,4 %	4,1 %
- Laskutettavat siirtovivahoitopäivät, lkm	57		51		-10,5 %
- Käyntisuoritteet, lkm	198 058		205 260		3,6 %
Päivystyskäynnit (sis. myös DRG-laskutetut)	28 701		29 577		3,1 %
Enkäynnit, lkm	24 364		24 479		0,5 %
- Hoitopäiväsuoritteet, lkm	63 833		59 499		-6,8 %
- Leikkaukset, lkm	7 026		7 022		-0,1 %
Päiväkirurgiset, lkm	3 081		2 880		-6,5 %
- Synnytykset, lkm 31.12.2019	1 802		1 782		-1,1 %
- Hoidetut eri erikoissairaanhoitoon potilaat	52 927		55 272		4,4 %
- Hoidetut eri tk-potilaat 2)	20 159		20 784		3,1 %
- Erikoisahoitoajan hoitoaika (ka.)					
Somatica, vrk	3,7		3,5		-6,1 %
Psykiatria, vrk	/0		/0		
Hoidon saatavuus ja hoitoonpääsy					
- Lähetteiden määrä (elektiiviset)	29 164		31 540		8,1 %
- Lähetteiden käsittelyaika > 21 vrk, lkm	229		304		32,8 %
- Hoitoonpääsyä osastolle odottavat potilaat 3)					
> 6 kk	0		25		0,0 %
kaikki	898		1 208		34,5 %
- Polikliniseen hoitoon odottavat potilaat 3)					
> 3 kk	84		44		-47,6 %
kaikki	2 196		2 461		12,1 %
Tuottavuus					
- Somaattinen palvelutuotanto					
DRG-pistekertymä (pisteitä)	187 728		188 605		0,5 %
Henkilöstön tuottavuus DRG-pisteet/hiv 4)	224,0		220,6		-1,5 %
DRG-pisteen kustannus euroa/DRG-piste 5)	601,6		637,2		5,9 %
- Psykiatria					
Toteutuneet kokonaiskustannukset (euroa) / hoidetut potilaat 6)	0		0		0,0 %

1) E sisältä asumispalvelupäiviä.

2) Sisältää klinisen hammaslääketieteen (TK) potilaat

3) Hoitotakuun piiriin kuuluvat

4) DRG-pisteet/hiv: + = paraneva tuottavuus ja - = heikenevä tuottavuus

5) Euroa/ DRG-piste (deflatoitu): - = paraneva tuottavuus ja + = heikenevä tuottavuus

6) Psykiatria, sisältää lastenpsykiatrian (deflatoitu): - = paraneva tuottavuus ja + = heikenevä tuottavuus

Deflatointi: Julkisten menojen hintaindeksiäkeroin 1,016 (Tilastokeskus 29.10.2019)

(Lähde: HUS, Hyvinkään sairaanhoitoalue, Tilinpäätös 2019, Hysha lautakunta 26.2.2020, HUS hallitus 2.3.2020)

VALIKOIMA/HINTA-MÄÄRÄEROANALYYSI

Jäsenkunnat, toteuma vs. edellinen vuosi

Hinta-määräeroanalyysi 1 000 € jäsenkunnat	Määräero (palvelutuotannon volyymimuutos)		Valikoima/Hinlaero (laskutushinnan muutos)		Poikkeama yhteensä € (Tot - edy)	
	€	%	€	%	€	%
HYKS sha	44 067	3,3%	52 892	4,0%	96 956	7,3%
Hyvinkään sha	2 508	2,5%	1 503	1,5%	4 012	3,9%
Lohjan sha	510	0,9%	1 322	2,3%	1 832	3,2%
Porvoon sha	2 050	4,1%	-2 458	-4,9%	-408	-0,8%
Oma palvelutuotanto	48 880	3,2%	54 226	3,5%	103 107	6,7%

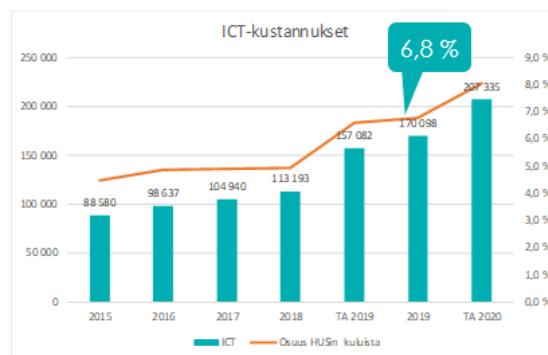
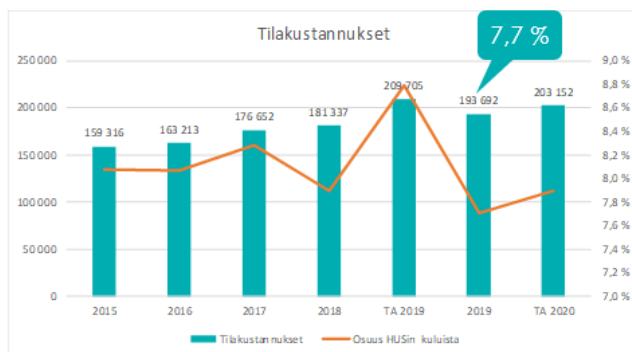
Jäsenkunnat, toteuma vs. talousarvio

Hinta-määräeroanalyysi 1 000 € jäsenkunnat	Määräero (palvelutuotannon volyymimuutos)		Valikoima/Hinlaero (laskutushinnan muutos)		Poikkeama yhteensä € (Tot - TA)	
	€	%	€	%	€	%
HYKS sha	53 950	4,0%	20 780	1,5%	74 730	5,5%
Hyvinkään sha	4 132	4,1%	2 112	2,1%	6 244	6,2%
Lohjan sha	1 361	2,4%	557	1,0%	1 918	3,4%
Porvoon sha	1 748	3,6%	-1 233	-2,5%	515	1,1%
Oma palvelutuotanto	60 692	3,9%	23 366	1,5%	84 057	5,4%

11 27.2.2020

HUS Strato

ICT- JA TILAKUSTANNUSTEN OSUUS KOKONAISKULUISTA KASVUSSA – TAVOITELTUIEN VAIKUTUSTEN TOTEUTUMISEN JOHTAMINEN

ICT kulujen vuosiaikasarja ei ole täysin vertailukelpoinen, koska sisältö on muuttunut v. 2016 (mm. rakennushankkeisiin sisältyvät ICT järjestelmät)

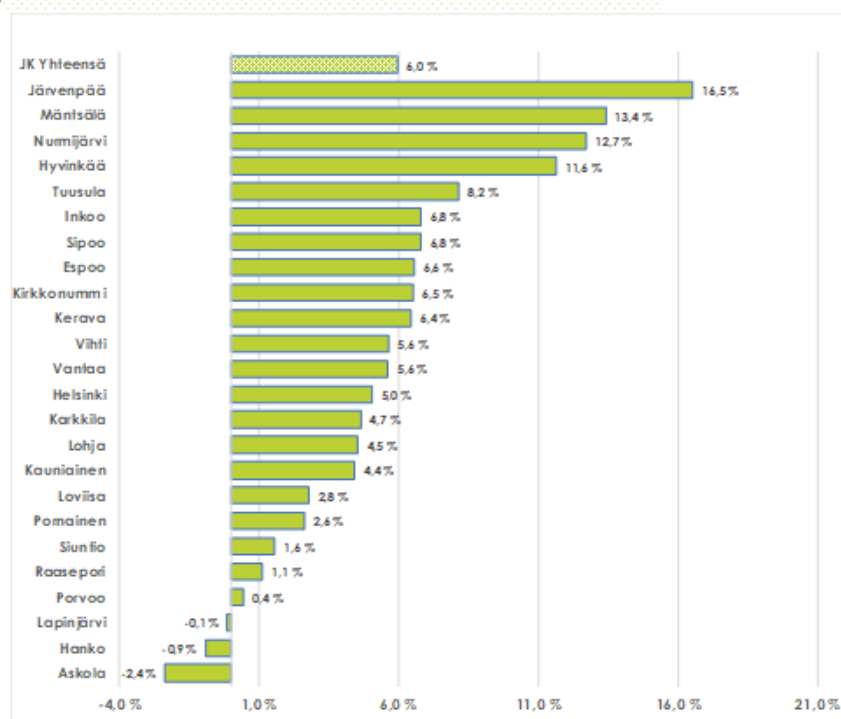
8 27.2.2020

HUS Strato

VUOSI 2019: Jäsenkuntien maksuosuuskutuksen poikkeama %:na talousarviosta

Raportointiperusta:
Laskutuskauden mukainen.

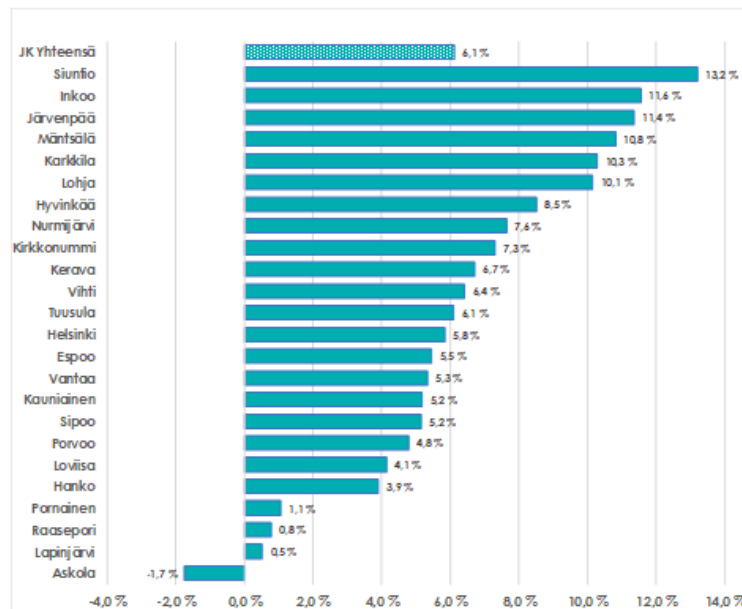

VUOSI 2019: Jäsenkuntien maksuosuuskutuksen vertailukelpoinen muutos %:na edellisestä vuodesta

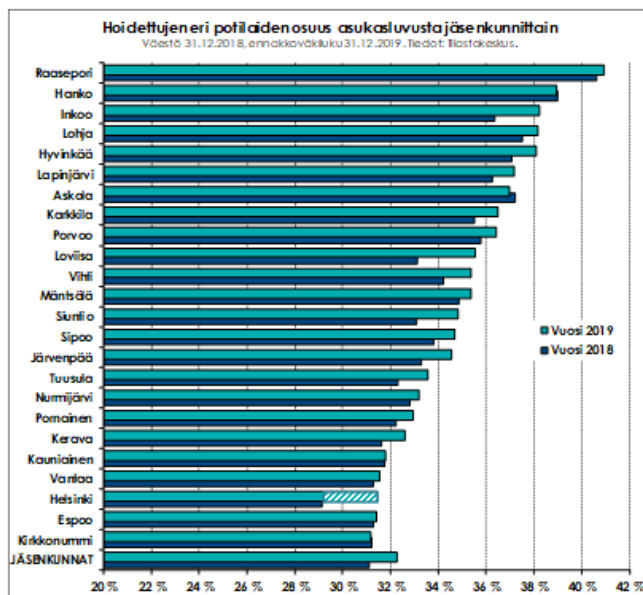

Vuosi 2018 ilman Töölön sairaalakinteistön myyntivoiton tuloutusta jäsenkunnille.

Vuosi 2019 ilman Helsingin kaupungin toimintojen siirtoa HUSille.

HOIDETTUIJEN ERI POTILAIEN OSUUS ASUKAS- LUVUSTA JÄSENKUNNITTAIN

Helsingin kaupungin siirtyvien toimintojen vaikutus erikoissairaanhoidossa +1,5%-yksikköä HUS-tasolla

Kalliin hoidon tasaus

2019	Potilaiden lkm	Laskutus	Ka hoitokustannus
H1000106 Hyvinkää	72	7 609 549	105 688
H1000186 Järvenpää	57	6 792 708	119 170
H1000505 Mäntsälä	35	3 799 391	108 554
H1000543 Nurmijärvi	48	5 397 888	112 456
H1000858 Tuusula	48	6 150 316	128 132
J6 Hyvinkään sh:n kunnat	260	29 749 852	114 423

2018	Potilaiden lkm	Laskutus	Ka hoitokustannus
H1000106 Hyvinkää	47	4 882 811	103 890
H1000186 Järvenpää	43	4 466 635	103 875
H1000505 Mäntsälä	21	1 895 871	90 280
H1000543 Nurmijärvi	45	7 037 759	156 395
H1000858 Tuusula	30	3 467 199	115 573
J6 Hyvinkään sh:n kunnat	186	21 750 275	116 937

Lähetteet

Elektiiviset lähetteet = kiireettömät lähetteet

HYVINKÄÄ ELEKT. LÄHETTEET 1-12/2019

HUS*

Hyvinkään sha

Lähetteen lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	4 696	4 917	4,7%
02 Yliopistosairaala	14	18	28,6%
03 Keskussairaala	77	74	-3,9%
04 Muu yleis/aluesairaala	3	0	-100,0%
05x Työterveyshuolto	92	116	26,1%
07 Muut lähettäjät	23	28	21,7%
09 Yksityislääkäri/sairaala	2 224	2 389	7,4%
Z799 Luokittelematon	0	4	/0
Summa	7 129	7 546	5,8%

HYKS

Lähetteen lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	1 063	1 122	5,6%
02 Yliopistosairaala	7	17	142,9%
03 Keskussairaala	21	29	38,1%
04 Muu yleis/aluesairaala	2	1	-50,0%
05x Työterveyshuolto	33	35	6,1%
07 Muut lähettäjät	36	37	2,8%
09 Yksityislääkäri/sairaala	1 515	1 477	-2,5%
Z799 Luokittelematon	0	11	/0
Summa	2 677	2 729	1,9%

JÄRVENPÄÄ ELEKT. LÄHETTEET 1-12/2019

HUS*

Hyvinkään sha

Lähetteen lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	3 875	4 135	6,7%
02 Yliopistosairaala	12	8	-33,3%
03 Keskussairaala	42	45	7,1%
04 Muu yleis/aluesairaala	0	1	/0
05x Työterveyshuolto	113	189	67,3%
07 Muut lähettäjät	20	20	0,0%
09 Yksityislääkäri/sairaala	1 942	2 323	19,6%
Z799 Luokittelematon	1	1	0,0%
Summa	6 005	6 722	11,9%

HYKS

Lähetteen lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	1 416	1 395	-1,5%
02 Yliopistosairaala	15	12	-20,0%
03 Keskussairaala	25	23	-8,0%
04 Muu yleis/aluesairaala	1	0	-100,0%
05x Työterveyshuolto	55	57	3,6%
07 Muut lähettäjät	40	38	-5,0%
09 Yksityislääkäri/sairaala	1 512	1 581	4,6%
Z799 Luokittelematon	4	4	0,0%
Summa	3 068	3 110	1,4%

MÄNTSÄLÄ ELEKT. LÄHETTEET 1-12/2019

HUS*

Hyvinkään sha

Lähetteen lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	2 090	2 188	4,7%
02 Yliopistosairaala	9	6	-33,3%
03 Keskussairaala	14	19	35,7%
04 Muu yleis/aluesairaala	1	3	200,0%
05x Työterveyshuolto	62	120	93,5%
07 Muut lähettäjät	9	13	44,4%
09 Yksityislääkäri/sairaala	804	941	17,0%
Summa	2 989	3 290	10,1%

HYKS

Lähetteen lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	568	591	4,0%
02 Yliopistosairaala	3	3	0,0%
03 Keskussairaala	10	7	-30,0%
05x Työterveyshuolto	26	35	34,6%
06 Mielisairaala/tsot	1	0	-100,0%
07 Muut lähettäjät	18	22	22,2%
09 Yksityislääkäri/sairaala	455	555	22,0%
Z799 Luokittelematon	5	0	-100,0%
Summa	1 086	1 213	11,7%

NURMIJÄRVI ELEKT. LÄHETTEET 1-12/2019

Hyvinkään sha

Lähteiden lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	3 803	4 024	5,8%
02 Yliopistosairaala	9	16	77,8%
03 Keskussairaala	21	41	95,2%
04 Muu yleis/aluesairaala	1	1	0,0%
05x Työterveyshuolto	300	410	36,7%
07 Muut lähettäjät	19	16	-15,8%
09 Yksityislääkäri/sairaala	1 193	1 294	8,5%
Z799 Luokittelematon	1	3	200,0%
Summa	5 347	5 805	8,6%

HYKS

Lähteiden lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	1 486	1 485	-0,1%
02 Yliopistosairaala	12	13	8,3%
03 Keskussairaala	8	16	100,0%
05x Työterveyshuolto	112	148	32,1%
07 Muut lähettäjät	74	48	-35,1%
09 Yksityislääkäri/sairaala	1 115	1 039	-6,8%
Z799 Luokittelematon	7	1	-85,7%
Summa	2 814	2 750	-2,3%

TUUSULA ELEKT. LÄHETTEET 1-12/2019

Hyvinkään sha

Lähteiden lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	2 855	3 267	14,4%
02 Yliopistosairaala	5	9	80,0%
03 Keskussairaala	17	30	76,5%
04 Muu yleis/aluesairaala	0	2	/0
05x Työterveyshuolto	203	176	-13,3%
07 Muut lähettäjät	19	15	-21,1%
09 Yksityislääkäri/sairaala	1 450	1 587	9,4%
Z799 Luokittelematon	0	1	/0
Summa	4 549	5 087	11,8%

HYKS

Lähteiden lkm	2018	2019	Muutos %
01 Terveyskeskus	1 055	1 053	-0,2%
02 Yliopistosairaala	5	8	60,0%
03 Keskussairaala	12	16	33,3%
04 Muu yleis/aluesairaala	1	2	100,0%
05x Työterveyshuolto	88	74	-15,9%
07 Muut lähettäjät	26	23	-11,5%
09 Yksityislääkäri/sairaala	1 165	1 161	-0,3%
Z799 Luokittelematon	8	1	-87,5%
Summa	2 360	2 338	-0,9%

Yhteenveto erikoissairaanhoidon kustannuksista

ESH (erikoissairaanhoidon, ensihoidon ja päivystyksen tietopaketit)							
	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	TA 2020	TP 2019 - MTA 2019	Muutos-% TP 2019/ TP 2018
Hyvinkää	61 923 373	53 682 682	60 363 105	64 965 113	59 925 951	-4 602 008	4,9 %
Järvenpää	50 097 322	50 667 466	54 745 491	54 078 636	48 660 337	666 855	7,9 %
Mäntsälä	24 175 868	22 797 213	26 506 642	26 104 840	22 842 514	401 802	8,0 %
Nurmijärvi	46 108 164	43 085 628	50 360 958	48 996 357	43 155 282	1 364 600	6,3 %
Pornainen	5 314 719	5 295 531	5 683 415	5 180 732	5 270 052	502 683	-2,5 %
Tuusula	41 140 629	41 254 514	44 846 358	44 317 823	41 353 633	528 535	7,7 %
Yhteensä	228 760 074	216 783 035	242 505 968	243 643 501	221 207 769	-1 137 533	6,5 %

Erikoissairaanhoidon talousarvioon tehtiin vuoden aikana kaksi muutosta. Kesäkuun muutoksessa poistettiin määrärahoista eläkemenoperusteiset maksut (yht. 4,0 Me). Joulukuun talousarviomuutoksessa erikoissairaanhoidon määrärahaa lisättiin 29,7 Me.

Järvenpään laboratorio- ja kuvantamispalvelujen määrärahat on erikoissairaanhoidon tietopaketeilla (1,87 Me), mutta toteutuma oman toiminnan tietopaketeilla.

Tilinpäätöksessä erikoissairaanhoidon tietopaketit ylittivät muutetun talousarvion 1,1 Me. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna erikoissairaanhoidon tietopakettien ylitys oli 30,8 Me.

Oma palvelutuotanto

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue

Palvelualueella yhdenmukaistettiin ja kehitettiin palveluprosesseja sekä määriteltiin palveluille yhtenäiset myöntämisperusteet. Keväällä 2019 käynnistettiin ikääntyneiden asiakasohjauksen yhdenmukaistaminen ja kehittäminen yhdessä keksitetyn palveluohjauksen kanssa aloittaen SAS-toiminnan, omaishoidon ja perhehoidon yhdenmukaisten toimintamallien luomisella ja työtehtävien organisoimisella.

Kotihoidon toiminnan kehittämiseksi palvelualueella jatkettiin Uudistuva Kotihoito -kokonaisuutta, jonka tavoitteena on vahvistaa itseohjautuvuutta ja valmentavaa esimiestyötä, parantaa palvelun laatua mm. vastuuhoidajuutta ja sujuvia palveluprosesseja kehittämällä, edistää tarvepohjaisten ja joustavien resurssien käyttöä sekä tukea näiden kautta henkilöstön työn mielekkyyttä, osaamisen vahvistumista ja työhyvinvointia.

Etäpalvelujen kehittäminen käynnistyi sekä kotihoidon että päivätoiminnan palveluissa siten, että Hyvinkäällä, Järvenpäässä ja Mäntsälässä aloitettiin etäkotihoito toukokuun aikana. Etäpäivätoimintaa puolestaan pilotoitiin Järvenpäässä syyskuusta 2019 alkaen.

Palvelujen välisten nivelvaiheiden yhdyspintatyö on käynnistynyt aktiivisesti muiden tulosalueiden kanssa mm. kotiutumisprosessin, tehostetun kotikuntoutuksen, rajapinta-asiakkaiden, ikääntyneiden sijoittumisprosessin, veteraanipalvelujen sekä kuljetuspalvelun osalta. Kotona asumisen tukipalvelujen ja ikääntyneiden päivätoimintojen myöntämisperusteet on vahvistettu kuntayhtymän hallituksessa.

Ympäri vuorokautisten palvelujen painopisteinä vuodelle 2019 ovat olleet toimintayksiköiden toimintatapojen, toiminnan sisällön ja laadun yhdenmukaistaminen. Palveluja ja toimintaa on kehitetty aktiivisesti Lean-menetelmää käyttäen. Tavoitteena on jatkuva toiminnan ja laadun parantaminen, työn vakioiminen ja hyvä päivittäisjohtaminen, jossa koko henkilöstö on mukana toiminnan kehittämisessä.

Palvelujen kehittämisessä on korostunut asiakaslähtöisyyden lisääminen, asiakkaan aito kohtaaminen, kuuleminen ja mielekkään, aktiivisen ja omannäköisen elämän mahdollistaminen yksilöllisesti. Palvelujen yhtenäisen laadun varmistamiseksi yksityisissä asumispalveluissa on palvelutuottajien neuvonta, ohjaus ja yksiköihin kohdistuva valvontatyö keskeinen toimintamuoto.

Vammaisten palveluissa on niin ikään yhtenäistetty eri toimintayksiköiden toimintatapoja, toiminnan sisältöä ja palvelun laatua. Sosiaalityön työnjaon ja toiminnan uudistamista ja keskittämistä tehtiin yhdessä sosiaalityön henkilöstön ja asiakasohjaushankkeen kanssa. Henkilöstö keskittäminen ja sitä kautta synergiaedun saaminen on kuitenkin haastavaa mm. useista asiakastietojärjestelmistä johtuen.

Vammaispalvelujen sosiaalihuollon ammattihenkilöiden rekrytoinnissa oli suuria vaikeuksia toimintavuoden aikana, erityisesti sosiaalityöntekijöiden rekrytointi.

Vuoden aikana kilpailutettiin kuljetuspalvelut sekä aloitettiin kehitysvammaisten asumispalvelujen kilpailutus. Kuljetuspalvelujen kilpailutuksen yhteydessä valmisteltiin myös yhtenäisiä kuljetuspalvelujen soveltamisohjeita, jotka lähetettiin lausuntokierrokselle vammais- ja vanhusneuvostoille marraskuussa 2019. Ennen kilpailutusta, soveltamisohjeita ja lausuntojen pyytämistä järjestettiin neuvostoille keskustelutilaisuuksia.

Kehitysvammaisten asumispalveluissa on tavoitteena vahvistaa asiakkaiden mahdollisuutta siirtyä itsenäiseen asumiseen riittävän vahvan ja monipuolisen tuen avulla. Niinpä käynnistettiin valmistelu asumispalvelujen keventämiseksi ja tuetun asumisen lisäämiseksi.

Terveyspalvelut ja sairaanhoito

Keskitettyissä palveluissa on ensimmäisenä toimintavuonna korostunut laajan yhteistyön merkitys kuntayhtymän eri toimijoiden, Hyvinkään sairaalan ja muiden ulkoisten yhteistyötahojen kanssa.

Kuntoutuspalvelujen kokonaistilanne on hahmotettu ja keskeisimmät kehittämiskohteet tunnistettu. Suunnitelmat toiminnan kehittämiseksi on tehty ja kehittämistyö toteutetaan vuoden 2020 aikana.

Lääkinnällisen kuntoutuksen kriteerien yhtenäistäminen sekä lääkinnällisen kuntoutuksen ostopalvelujen prosessien ja ostojen hallinnan käytäntöjen kehittäminen aloitettiin. Yhtymähallitus päätti siirtää Hyvinkään alueen apuvälinepalvelut osaksi HUS Alueellista apuvälineyksikköä. Muiden alueiden siirtymisen kokonaisuus otettiin uudelleen tarkasteluun ja HUS apuvälineyksikön palvelukuvausta tarkennettiin kuntayhtymän tarpeita paremmin vastaavaksi.

Syksyllä 2019 aloitettiin omana toimintana Kehitysvammapoliklinikkatoiminta. Alkuvaiheessa toiminta keskittyy kuntoutussuunnitelmiin. Yksikön toimintaa kehitetään yhdessä vammaispalvelujen ja HUS:n kanssa.

Hoitotarvikejakelun kehittämisprojekti käynnistettiin keväällä ja tavoitteeksi asetettiin asiakaslähtöisen, kustannustehokkaan ja yhdenvertaisen palvelun luominen. Uusi, HUS Logistiikan kanssa kehitettävä palvelumalli otetaan käyttöön kevään 2020 aikana. Hoitotarvikejakelun ohjeistusten ja luovutuskriteerien yhtenäistämistyö on myös käynnistetty.

Lääkehuollon yksikkö aloitti kuntayhtymätasoisien lääkehoitosuunnitelman laatimisen yhdessä palvelualueiden kanssa. Samalla yhdenmukaistettiin peruslääkevalikoimaa ja lääkehuoltoon liittyvä ohjeita ja käytäntöjä sekä edistettiin henkilöstön lääkehoidon osaamisen kehittämisen suunnittelu- ja varmistamistyötä.

Kuntayhtymän Infektioiden ja tartuntatautien yksikkö perustettiin. Yksikön perustehtävänä on toteuttaa Tartuntatautilain edellyttämää toimintaa. Tähän kuuluu mm. tartuntatautien ehkäisy, varhaistoteaminen ja seuranta, epidemian selvittäminen tai torjumiseen tarvittavat toimenpiteet sekä tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn tutkimus, hoito ja lääkinnällinen kuntoutus sekä hoitoon liittyvien infektioiden torjunta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö konkretisoitui kuntien liikuntapalvelujen ja kuntayhtymän Avopalvelujen, Perhekeskuspalvelujen ja Kuntoutuspalvelujen yhteistyössä, jossa suunniteltiin liikuntareseptin käyttöönotto.

Avopalveluihin siirtyi valinnanvapauskokeilun päättymisen myötä asiakkaita syksyllä 2019, erityisesti Hyvinkäällä ja Järvenpäässä.

Avopalvelujen kaikissa toimipisteissä otettiin lokakuussa käyttöön yhteinen, 24/7 toimiva nettipalvelu. Palvelun käyttöönoton myötä toimintatapoja muutettiin niin, että nettipalvelun kautta tulleet yhteydenotot on hoidettu pääsääntöisesti saman päivän aikana. Tähän on päästy hoitajien töiden uudelleen järjestelyllä sekä konsulttilääkärimallin käyttöönotolla niillä terveysasemilla, joilla ei ole vielä moniammatillista tiimityömallia.

Mäntsälän terveysaseman virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen lääkäripalvelut on toteutettu vuoden 2019 alusta etälääkäripalvelulla. Tämän jälkeen palvelua on laajennettu asteittain Järvenpään ja Nurmijärven toimipisteisiin. Syyskuussa etälääkäripalvelu käynnistettiin Hyvinkään terveysasemalla palvelemaan asiakkaita heidän kiireellisissä asioissa. Toiminnan tarkoituksena on nopeuttaa hyvinkääläisten palvelun saantia ja edistää asian jatkohoitoa omalla terveysasemalla kalliimpien, Hyvinkään sairaalan käyntien sijaan.

Avopalveluissa tiivistettiin myös yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa.

Suun terveydenhuollossa on aloitettu hoitohenkilöstön joustava sijoittuminen asiakastarpeen mukaan. Oikomishoidon toimintatapoja on yhdenmukaistettu ja oikomishoitoa toteutetaan tiimityönä erikoishammaslääkärin, apuokojien, suuhygienistien ja hammashoitajien voimin.

Järvenpäässä suun terveydenhuollon hoitoon pääsy oli ruuhkautunut. Jonon purkua varten laadittiin paikallissopimus ja purkuun osallistui hammaslääkäreitä, suuhygienistejä ja hammashoitajia koko kuntayhtymän alueelta. Jono saatiin purettua touko-lokakuun aikana.

Sairaalapalvelujen toiminta ja sen kehittäminen tähtää ideaalilaan, jossa potilas on hoidossa tarpeensa mukaisesti oikeassa paikassa, oikeaan aikaan ja oikean ajan. Sairaalahoitoon tavoitteena on toteuttaa hoito tarveperusteisesti ja ensisijainen hoitopaikka tulisi aina olla kotisairaala. Potilaiden siirtymistä erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon Keusoten sairaalapalveluihin on kehitetty uusia toimintaprosesseja ja -tapoja mm. ottamalla käyttöön UOMA-potilasohjaussovellus. Palvelualueiden ja yhteistyöorganisaatioiden välistä toimintaa on kehitetty Lean-menetelmiä hyödyntäen, jotta potilaiden palveluprosessi olisi entistä sujuvampi ja laadukkaampi.

Siirtyminen erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuollon sairaalahoitoon on sujuvoitunut vuoden 2019 aikana. Vuodesta 2018 kokonaissiirtoviivepäivien määrä vähentyi 776 vuorokaudella ja 71 % erikoissairaanhoidosta siirtyvistä potilaista pääsi siirtymään Keusoten akuuttiosastoille ilmoitusvuorokauden aikana (2018, 63 %). Akuuttiosastojen keskimääräinen hoitoaika vuonna 2019 oli

10,9 vrk. Haastetta on aiheuttanut Keusoten sisäinen jatkohoitoon siirtyminen akuuttihoiton päättymisen jälkeen. Akuuttiosastoilla odotti jatkohoitopaikkaa koko ajan keskimäärin 31 potilasta. Jatkohoitoon odottavien jonotusaika oli keskimäärin 47 vrk, mikä vuositasolla tarkoittaa n. 11 000 hoitopäivää. Useimmiten jatkohoitoa odotettiin hoivan arviointi- ja kuntoutuspaikoille sekä asumispalveluihin.

Kotihoidon lääkäripalvelut on alueellistettu syksystä 2019 alkaen, jolloin otettiin käyttöön samat ohjeistukset ja toimintamallit kuntayhtymän laajuisesti. Kotihoidon lääkäripalveluiden saatavuus on parantunut vuonna 2019, mutta edelleen lääkäreiden saatavuudessa on ollut merkittäviä haasteita. Asumispalveluiden lääkärivajetta on saatu katettua uusilla ostopalvelusopimuksilla.

Alueellinen kotisairaala on toiminut yhtenäisin kriteerein ja toimintatavoin vuoden 2019 alusta. Toiminta on ympärivuorokautista ja hoitoon pääsy 24/7 on mahdollista koko kuntayhtymän alueella. Alueellinen toiminta mahdollistaa potilaan hoitoon pääsyn aina kun tarve kotisairaalahoidolle todetaan. Kotisairaalan toiminnan kehittäminen on mahdollistanut potilasmäärien ja kotisairaalakäyntien kasvun ilman lisäresurssitarvetta 2019. Sairaanhoidajien ja lääkäreiden saatavuudessa on ollut ajoittain haastetta. Sijais-, vuokratyövoima- ja ostopalvelukulut ovat olleet merkittäviä. Hakijamäärät avoimiin sairaanhoidajavakansseihin ovat vähentyneet. Myös työpisteen maantieteellinen sijainti on vaikuttanut hakijamäärään. Akuuttiosastojen ja kotisairaalan varahenkilöstötoiminta on käynnistetty ja sitä kehitetään edelleen.

Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Aikuissosiaalityössä asiakasprosesseja on yhtenäistetty Hyvinkään, Tuusulan ja Mäntsälä-Pornaisen alueilla. Kuntayhtymän yhteinen täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntämisohje viimeisteltiin loppuvuonna 2019, ja otetaan käyttöön 1.3.2020 alkaen. Toukokuussa 2019 koko Keusoten alueelle laajentunut Kela-yhteistyömalli on vakiintunut toimivaksi käytännöksi. Rakenteellista vaikuttamista ja kehittämistä on tehty paikallisten ja valtakunnallisten yhteistyökumppaneiden kanssa, joita ovat olleet muun muassa erilaiset kolmannen sektorin toimijat, Sosiaalitaito, HUS, Kuntaliiton Maakunnallistuva aikuissosiaalityön kehittämisverkosto, THL, Rikosseuraamuslaitos sekä Kela.

Keusoten maahanmuuttopalvelut ovat organisoituneet uudelleen syksyn 2019 aikana, jonka johdosta työ on keskitetty kahdeksi erilliseksi tiimiksi. Keusoten maahanmuuttopalvelut ovat tiivistäneet yhteistyötä kuntien maahanmuuttopalveluiden kanssa. Osana kehittämistyötä on tarkennettu työnjakoja kuntien ja kuntayhtymän välillä luoden eri asiakasprofiileille omat palvelupaketit.

Sosiaalihuollon TYP-työ pääsi vuoden 2019 päätavoitteeseensa kehittää kuntayhtymän alueelle vanhojen jäsenkuntakohtaisten toimintamallien tilalle yksi yhtenäinen asiakasprosessi. Työpajatyöskentelynä toteutettuun kehittämistyöhön osallistui koko sosiaalihuollon TYP-henkilöstö. Myös TYPin asiakkaiden kokemusasiantuntijuutta sekä Keski-Uudenmaan TYPin johtoryhmän kommentteja hyödynnettiin uuden asiakasprosessin kehittämisessä ja arvioinnissa.

Uuden organisaation aloituksen ja organisoitumisen haasteet ovat näkyneet kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärissä ja asiakkaiden ohjaamisessa ja aktivoinneissa palveluun. Muilta osin asiakasmäärä on ollut vakiintuneen tasainen ja tilanne lähti korjaantumaan loppuvuodesta myös kuntouttavassa työtoiminnassa. Loppuvuodesta päätettiin keskittää vastuu aktivointisuunnitelmista sosiaalisen kuntoutuksen yksikölle.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa laadittiin masennuspotilaan hoitopolku yhdessä terveystalouden ja erikoissairaanhoidon kanssa osana INGA-hanketta. Tavoitteen mukainen hoitopolku tarjoaa asiakkaalle asiantuntevan, oikea-aikaisen ja oikean tasoisen palvelun.

Eri kuntien alueilla sijaitsevien mielenterveys- ja päihdeyksiköiden palvelurakenteiden yhtenäistämistä jatketaan siten, että asiakkaat saavat tavoitteiden mukaisesti tasavertaisen palvelun (mm. Matalan malli). Yhtenäisiä kriteerejä on käytössä opioidiriippuvaisten korvaushoidossa sekä laitoksessa tapahtuvassa päihdehoidossa. Viikonlopun korvaushoitolääkkeiden jakelu järjestettiin ostopalveluna helmikuusta alkaen koko Keusoten alueella.

Asumispalveluissa on onnistuttu keventämään rakennetta siten, että tuetun asumisen osuus on noussut ja palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen osuus laskenut. Asumispalvelujen yhteiset kriteerit ja asumispalvelujen asiakasmaksuohjeet ovat käytössä Asumispalvelujen puitesopimusten kuntakohtaisuus vaikeuttaa sekavoittaa vielä toimintaa, mutta kilpailutuksen valmistelu on aloitettu yhteistyössä hankintayksikön kanssa tavoitteena uusien sopimusten astuminen voimaan 1.7.2021.

Perhekeskuspalvelujen Perheoikeudellisessa yksikössä yhdistyminen on sujunut kohtuullisen hyvin. Lastenvalvojen jonot on onnistuttu pitämään alle kahdessa kuukaudessa. Molemmista toimipisteistä on aloitettu jokaviikkoinen Walk-in -palvelu, johon asiakas voi tulla eroasioissa ilman ajanvarausta. Matalan kynnyksen palveluna on lisätty perheasioiden sovittelua.

Perheneuvolapalveluja ei ole pystytty tuottamaan asiakkaalle oikea-aikaisesti. Psykologien vaikean rekrytointitilanteen ja osin puutteellisen resurssoinnin vuoksi on jouduttu turvautumaan myös kalliisiin ostopalveluihin. Nurmijärven puutteellinen nuorisotasemapaalvelujen resursointi on merkinnyt lähetemäärän kasvua kalliiseen erikoissairaanhoidon. Nuorisotasemapaalveluihin on saatu vuodeksi määräaikainen toimi jonojen purkamiseksi. Perheneuvolapalveluissa on hoidettu puhelinkontaktilla asiakasperheen tuen tarpeen arviointi sekä ohjauksen ja neuvonnan antaminen, mutta lapsen tarpeenmukainen hoito on viivästynyt erityisesti Järvenpäässä (31.12.2019 jonossa 48 asiakasperhettä). Muista toimipisteistä lapsen tarpeenmukainen hoito on viivästynyt Tuusulassa ja Nurmijärvellä. Psykologien työpanos on kohdentunut vahvasti psyykkisesti oireilevien lasten arvioimiseen ja tukemiseen, ja tämä on ollut pois perhekeskeisistä asiakasprosesseista. Erittäin vaativat huolto- ja tapaamisriidat ja niiden aiheuttamien vaikeiden psykososiaalisten ongelmien kasvu on nähtävissä perheneuvoloissa. Tuusulassa ei ole pystytty toteuttamaan parisuhteen tukea juuri lainkaan. Nuorisotasemapaalvelujen osalta on tavoiteltu riittävän yhtenäistä toimintatapaa alueelliset erityispiirteet huomioiden. Palveluun pääsee Nurmijärveä lukuun ottamatta viimeistään kolmen viikon kuluessa. Asiakasmäärät ovat joko pysyneet ennallaan tai hieman lisääntyneet (Hyvinkää). Asiakkaiden ja perheiden tilanteet ovat monimutkaistuneet ja tuen tarve on aiempaa suurempi. Erityisenä haasteena on riittävien lääkäripalvelujen saaminen. Raportointikaudella on edistetty varhaisen tuen saantia perheelle oikea-aikaisesti, saumatonta yhteistyötä toimijoiden kesken sekä selkeytetty palvelurakennetta. Monitoimijaista arviointia kehitettiin työpajassa yhteistyössä kuntien edustajien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Sosiaalipäivystyksen yhteydessä aloitettiin vuoden 2019 alussa kriisipäivystystyö ottamalla toiminta omaksi toiminnaksi. Kriisityön tuoma työmäärä oli arviota suurempi (2019 palvelun piirissä 278 asiakasta eli kasvua 39 %). Sosiaali- ja kriisipäivystyksessä hoidettiin yhteensä 5938 asiakkaan asiaa. Sosiaali- ja kriisipäivystyksessä oli 1502 asiakastapaamista, joka on 72 % enemmän kuin vuonna 2018. Toukokuussa 2019 on otettu valtakunnallisesti käyttöön uusi hätäkeskusjärjestelmä Erica, mikä on nostanut tehtävämääriä 50,4 % (Vuonna 2018: 979 kappaletta ja vuonna 2019: 1472 kappaletta).

Perhetyön ja lapsiperheiden kotipalvelun vakiointi on aloitettu toiminnan nykytilan kartoituksella. Perhetyön henkilöstöä osallistui Nepsy-valmentaja -koulutukseen, joka saatiin näin menetelmäksi perhetyön valikoimaan. Perhetyössä erotettiin omaksi toiminnakseen varhaisen tuen perhetyö, jonka

kehittämistä jatketaan. Lapsiperheiden kotipalvelussa jouduttiin käyttämään runsaasti ostopalveluja palvelun tarpeen kattamiseen. Lapsiperheiden kotipalvelussa on ollut myös paljon henkilöstövaihdoksia ja vajetta omassa henkilöstössä, mitä paikattiin ostopalveluilla.

Vuonna 2019 vireillä olevien lastensuojeluasioiden ja erityistä tukea tarvitsevien lasten asiaan liittyvät palvelutarpeen arvioinnit on aloitettu 7 arkipäivän kuluessa pääasiallisesti (99 %) koko alueella. Hyvinkäällä palvelutarpeen arvioinnit ovat olleet vuosina 2016 - 2019 suurin piirtein samalla tasolla ollen noin 700 - 800 arviointia vuodessa. Kuluvana toimintavuotena palvelutarpeen arviointeja tehtiin 634 kappaletta. Vuonna 2019 aloitettiin Hyvinkäällä systemaattinen ensiarviointi: päivystyksessä oli kaksi päivystäjää, jotka saivat tehtyä monta ensiarviointia alle seitsemässä arkipäivässä, mikä puolestaan vähensi palvelutarpeen arviointeja. SHL-asiakkaiden määrä on Hyvinkäällä kuitenkin kasvanut 56 prosentilla vuodesta 2016, ollen toimintavuonna 514 asiakasta. Ilmoitusten ja yhteydenottojen määrän kasvu on ollut merkittävää: vuodesta 2015 kasvua on tullut 81 %.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä neuvolapalveluissa on määräraikaistarkastusten vakiointi saatu päätökseen. Niin ikään ehkäisyneuvolatoiminta on vakioitu ja toiminta käynnistyy vuoden 2020 alusta lukien kaikilla alueilla. Neuvolapalvelujen iltavastaanotto on käynnistynyt 30.9.

Raportointijaksolla on asiakkaita otettu mukaan yhteiseen kehittämiseen ottamalla käyttöön osallisuusareenoita läntisellä ja itäisellä alueella. Itäisellä alueella on perheoikeudellisessa yksikössä järjestetty palvelumuotoilutuokio ja käytössä on ollut kokemusasiantuntija. Läntisellä alueella on toteutunut viisi asiakasraatia.

Lapsiperheiden arjen sujuvuuden tueksi on kehitetty palvelun toteuttamista useilla eri palvelumalleilla. Osana kehitystyötä jää saatettavaksi loppuun myös Pyydä apua -sähköisen palvelun kehittäminen. Perhekeskuspalveluissa käynnistyi pilotti Neuvola Chat -palvelusta 15.8.

Lastensuojelun avohuollon palveluissa kehittämiskohteena on ollut avohuollon tuen tarjoaminen rätälöidysti, riittävän tiiviisti ja pitkäaikaisesti lasten ja nuorten omaan kasvuympäristöön huomioiden koko perheen hyvinvointi. Tavoitteena on, että jokaisella avohuollon asiakaslapsella on asiakassuunnitelma, jossa tuen tarve, tukitoimet ja seuranta on kuvattu.

Lastensuojelun avohuollon keskeisiä tukipalveluja on tehostettu perhetyö ja perhekuntoutus. Tehostettu perhetyö on lapsen ja perheen arjessa tapahtuvaa muutokseen tähtäävää ratkaisu- ja voimavarakeskeistä tukemista ja ohjausta, joka on lastensuojelun asiakasperheiden arjen tukena tarvittaessa iltaisin ja viikonloppuisinkin. Tehostettu perhetyö toimii alueella erilaisin resurssein ja käytännöin, joten asiakkaiden yhdenvertaisten palveluiden turvaamiseksi perhetyön vakiointi on aloitettu nykytilaa ja prosesseja tarkastelemalla. Tavoitteena on kuntayhtymän tehostetun perhetyön palvelukuvaus. Lastensuojelun avohuollon tukitoimina tuotetaan omana toimintana myös ammatillista tukihenkilötyötä.

Omia palveluja täydennetään ostopalveluilla. Lastensuojelun asiakasperheiden tuen tarpeisiin tulee vastata nopeasti, jotta perheiden tilanteet eivät kriisiydy kodin ulkopuolisiin sijoituksiin. Lastensuojelun avo- ja jälkihuollon palveluiden uudet puitesopimukset tulivat voimaan vuonna 2019.

Kuntayhtymän lastensuojelu on mukana STM:n ja THL:n tukemassa Uudenmaan Systemisen lastensuojelun hankkeessa (SyTy-hanke), jossa osallistumme ohjaus- ja projektiryhmytyöskentelyyn. THL on aloittanut systemisen lastensuojelun kouluttajakoulutuksen ja kuntayhtymästä kouluttajakoulutuksessa on 1,5 kouluttajaparia (1 sosiaalityöntekijä ja 2 perheterapeuttia), jotka valmistuvat tammikuussa 2020.

Lasten sijaishuollon palveluissa ovat huostaanotetut lapset, joiden sijaishuollon tarve on pidempiaikainen. Jälkihuoltoon nuori siirtyy huostaanoton ja 6 kk kestäneen avohuollon sijoituksen jälkeen. Jälkihuolto-oikeus nuorella on 21 ikävuoteen asti vielä vuoden 2019, mutta vuoden 2020 alusta oikeus jälkihuoltoon

laajenee 25-ikävuoteen asti, joka kasvattaa jälkihuollon asiakasmääriä arviolta 70 nuorta vuodessa, jolloin jälkihuollon asiakasmäärä kaksinkertaistuu vuoteen 2024 mennessä. Tavoitteena on turvata jokaiselle lapselle hänen tarpeitaan vastaava sijoituspaikka, joka kykenisi vastaamaan lapsen hoidon ja huolenpidon tarpeisiin sen aikaa, kun lapsella sijaishuollon tarvetta on.

Kuntayhtymän lastensuojelun yhteinen asiakasohjaus (ASO) on käynnistynyt helmikuussa 2019.

Pidempiaikaiset avohuollon sijoitukset, huostaan otetun lapsen sijoitukset, suunnitelmalliset sijaishuoltopaikan muutokset sekä koko perheen sijoitukset tuodaan asiakasohjausryhmän kokoukseen käsiteltäväksi. Vuonna 2019 ASO-ryhmä on käsitellyt 80 lapsen sijaishuoltopaikan tarvetta.

Asiakasohjauksen tueksi on hankittu digitaalinen asiakasohjauksen työkalu Socfinder, jonka avulla haetaan yksityisten palveluntuottajien vapaita paikkoja.

Sijaishuollon ympärivuorokautisen hoidon uusi puitesopimus laitoshoidon ja luvanvaraisen ammatillisen perhehoidon osalta tuli voimaan 1.9.2019. Perhekuntoutuksen ja toimeksiantosuhteisen ammatillisen perhehoidon puitesopimukset astuivat voimaan keväällä 2019. Sijaishuollon puitesopimus avattiin lokakuussa 2019 (dynaaminen kilpailutus) laitoshoidon tuotteissa ja uusien palveluntuottajien kanssa solmitaan puitesopimukset 1.1.2020. Kilpailutuksessa sijaishuollon hoitovuorokausihinnat ovat nousseet keskimäärin 12 %.

Talousarvion toteutuma

Oma palvelutuotanto

	Oman toiminnan tietopaketit yhteensä						
	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	TA 2020	TP 2019 - MTA 2019	Muutos-% TP 2019/ TP 2018
Hyvinkää	85 332 737	92 457 911	94 764 160	94 484 469	95 782 722	279 691	10,7 %
Järvenpää	77 329 866	80 598 683	80 702 488	86 067 498	79 738 351	-5 365 010	11,3 %
Mäntsälä	35 376 108	36 586 873	37 662 644	39 534 758	39 397 974	-1 872 114	11,8 %
Nurmijärvi	68 488 355	73 542 250	72 888 341	75 109 830	71 303 362	-2 221 489	9,7 %
Pornainen	5 800 382	6 907 004	6 822 120	7 302 140	7 267 471	-480 020	25,9 %
Tuusula	65 247 215	69 819 167	70 233 043	71 249 335	68 872 013	-1 016 292	9,2 %
Yhteensä	337 574 664	359 911 887	363 072 795	373 748 029	362 361 893	-10 675 234	10,7 %

Oman palvelutuotannon talousarvioon tehtiin vuoden aikana kaksi muutosta. Kesäkuun muutoksessa poistettiin määrärahoista eläkemenoperusteiset maksut sekä Hyvinkäältä siirtynyt perusteeton pakolaisten toimeentulotukikorvaustuotto-odotus (yht. 3,8 Me). Joulukuun talousarviomuutoksessa oman palvelutuotannon määrärahaa lisättiin 7 Me.

Kuntien maksuosuuksien (TA 363 Me) ylitys 10,7 Me, alkuperäiseen talousarvioon nähden 17,7 Me.

€/asukas palveluittain

Luokka	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula	Yhteensä
ESH	1 398	1 231	1 264	1 143	1 023	1 146	1 233
Ensihoidon tietopaketti	37	32	34	32	-3	33	33
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	1 285	1 184	1 206	1 090	1 008	1 087	1 166
Päivystyksen tietopaketti	76	15	24	20	18	25	34
Oma toiminta	2 034	1 960	1 915	1 752	1 458	1 842	1 891
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	65	67	42	58	13	46	57
Hallinto	1	1	1	1	1	1	1
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	850	631	810	585	675	533	673
Kuntoutuksen tietopaketti	63	103	84	65	81	78	78
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	422	333	257	331	174	342	343
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	90	145	72	59	33	80	90
Suun terveydenhuollon tietopaketti	53	73	93	70	85	92	74
Vammaisten palvelujen tietopaketti	294	383	299	344	218	412	346
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	196	222	255	238	178	258	229
Yhteensä	3 432	3 191	3 179	2 894	2 481	2 987	3 124

Oman palvelutuotannon poikkeamat kuntayhtymätasolla muutettuun talousarvioon verrattuna:

- Ylityksestä 3,6 Me lomapalkkavelan muutosta (talousarvioon ei siirtynyt määrärahaa pl. Järvenpää 0,2 Me), kustannusvaikutus kunnittain (lomapalkkavelan muutos sisältyy tietopakettien toteutumaan):
  - Hyvinkää 0,90 Me
  - Järvenpää 0,85 Me
  - Mäntsälä 0,40 Me
  - Nurmijärvi 0,71 Me
  - Pornainen 0,07 Me
  - Tuusula 0,64 Me;
- henkilöstön ostopalvelujen, erityisesti hoitajien ja lääkärien ostopalvelut (6,9 Me), kohdistuen erityisesti Ikäihmisten ja vammaisten palvelualueelle
- talousarvio sisälsi perusteettomia tuotto-odotuksia aiemmin vastuukuntamallilla tuotetuissa palveluissa (mm. Hyvinkään henkilökohtaisen avun keskus, Perhehoitoyksikkö Pihlaja, Mustijoen perusturva yhteensä 15,7 Me), kaikilta osin menoissa ei syntynyt vastaavaa säästöä
- asiakasmaksutuottojen alitus 0,5 Me ja vuokratuottojen alitus 0,3 Me

Vuoden 2019 kuntakohtaiset talousarviot tehtiin kunnissa kunnan toiminnan mukaisena ja talousarvion konvertointi kuntayhtymän rakenteeseen tehtiin kuntayhtymän organisaatorakenteen ollessa vielä keskeneräinen. Vuosi 2019 on ollut yhtenäisen kirjauskäytännön ja organisaation rakentumisen aikaa eikä kaikkia määrärahoja ole näin ollen pystytty kohdentamaan oikealle toiminnalle eikä poistamaan talousarviosta em. jäsenkuntien välisiä eriä.

Oma toiminta ja erikoissairaanhoidon yhteensä

	YHTEENSÄ						
	TP 2018	TA 2019	MTA 2019	TP 2019	TA 2020	TP 2019 - MTA 2019	Muutos-% TP 2019/ TP 2018
Hyvinkää	147 256 110	146 140 593	155 127 265	159 449 582	155 708 673	-4 322 317	8,3 %
Järvenpää	127 427 188	131 266 149	135 447 979	140 146 134	128 398 688	-4 698 155	10,0 %
Mäntsälä	59 551 976	59 384 086	64 169 286	65 639 598	62 240 488	-1 470 312	10,2 %
Nurmijärvi	114 596 518	116 627 878	123 249 298	124 106 187	114 458 644	-856 889	8,3 %
Pornainen	11 115 101	12 202 535	12 505 535	12 482 872	12 537 523	22 663	12,3 %
Tuusula	106 387 844	111 073 681	115 079 401	115 567 158	110 225 646	-487 757	8,6 %
Yhteensä	566 334 737	576 694 922	605 578 764	617 391 530	583 569 662	-11 812 766	9,0 %

Kuntakohtaiset poikkeamat on esitetty suhteessa muutettuun talousarvioon.

HYVINKÄÄ

Merkittävimmät talousarvion ylitykset omassa toiminnassa:

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue, ylitys yhteensä n. 3,6 Me

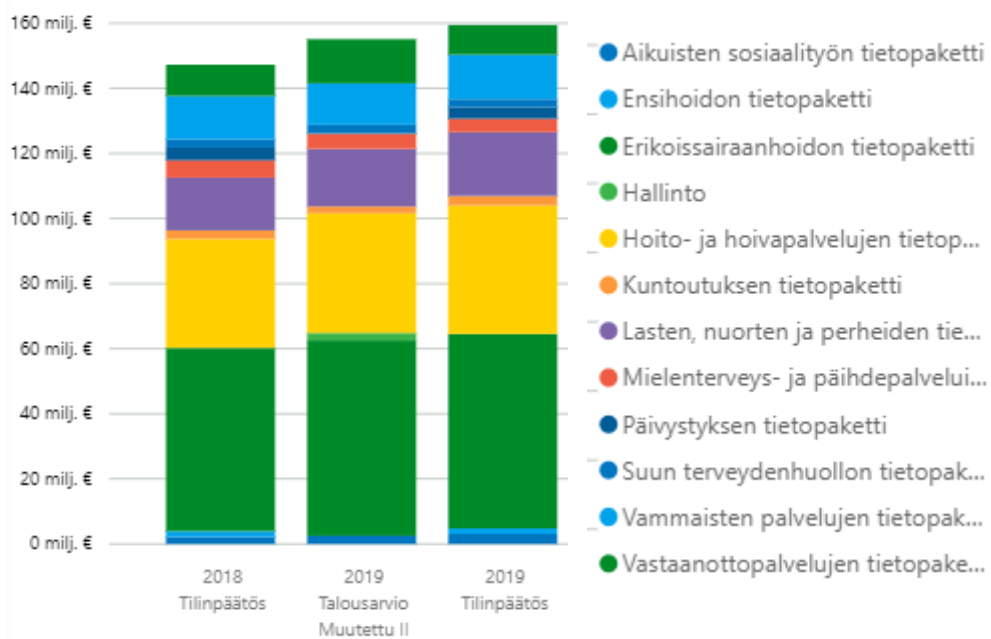
- Ympäri vuorokautisissa palveluissa ylitys on 1,2 Me, sillä ikäihmisten ympärivuorokautisia asumispalveluja on ostettu suunniteltua enemmän. Ympäri vuorokautisia asumispalveluja on jouduttu hankkimaan kotihoidon tukemiseksi.
- Kotihoidossa ylitys on 1,4 Me. Kotihoidossa on ollut sairauslomaa, josta on aiheutunut ennakoimattomia ostoja Seurelta (1,0 Me).
- Vammaisten palveluissa ylitys on n. 1,0 Me. Ylitystä on ollut erityisesti kuljetuspalveluissa ja kehitysvammaisten asumispalvelujen ostoissa.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä aikuisten mielenterveys, päihde- ja sosiaalipalvelut, ylitys yhteensä n. 2 Me

- Lastensuojeluun saatiin lisämääräraha 3 Me palvelutarpeen kasvun vuoksi. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä suhteessa 0-17-vuotiaiden väestöön on Hyvinkäällä noussut (vuonna 2018: 2,3 % → v. 2019: 2,6 %). Laitoshoidon hoitovuorokaudet +2263 vrk. Avohuollon asiakkaiden määrä suhteessa 0-17-vuotiaiden väestöön on laskenut (v. 2018: 3,1 % → v. 2019: 3,0 %).
- Perhehoitoyksikkö Pihlajan Hyvinkään osuus ylitti talousarvion n. 0,9 Me (tuotto-odotusta Keusoten kunnilta yhteensä 5,7 Me; Keusoten muiden kuntien osuus Pihlajan kustannuksista 4,2 Me)
- Lastensuojelun perhekuntoutus ylittyi n. 0,33 Me
- Mielenterveysasumispalvelujen asiakasmäärä on kasvanut 11 asiakkaalla (71 asiakasta joulukuussa 2019), mutta painopiste on siirtynyt kevyempään palveluun. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä aikuisten sosiaalipalvelujen tietopaketteja tulee tarkastella kokonaisuutena.

Terveyspalvelut ja sairaanhoito, ylitys yhteensä n. 0,6 Me

- Tk-vuodeosaston kustannukset ylittyivät n. 0,3 Me (kuuluu hoito- ja hoivapalvelujen tietopakettiin)
- Vastaanottopalvelujen tietopaketti ylittyi n. 0,3 Me, lähinnä sijaiskustannusten ylityksestä johtuen
- Suun terveydenhuollon tietopaketti alittui n. 0,1 Me, johtuen lähinnä asiakasmaksutulojen ylityksestä
- Kiljavan määräraha n. 1 Me sisältyy hoito- ja hoivapalvelujen tietopakettiin, mutta toteutuma on kuntoutuksen tietopakettissa; Kiljavan määräraha ylittyi n. 0,1 Me

Toteumavertailu talousarvioon

Luokka	Talousarvio	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)	Kustannusosuus
Oma toiminta	94 764	94 484	99,7 %	25,3 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	36 794	39 484	107,3 %	29,7 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	17 672	19 599	110,9 %	28,9 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	13 602	9 089	66,8 %	20,1 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	12 727	13 677	107,5 %	20,0 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	4 649	4 164	89,6 %	23,4 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	2 537	2 463	97,1 %	16,9 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	2 495	3 039	121,8 %	27,2 %
Hallinto	2 235	57	2,6 %	23,6 %
Kuntoutuksen tietopaketti	2 054	2 913	141,8 %	18,9 %
ESH	60 363	64 965	107,6 %	26,7 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	60 122	59 704	99,3 %	25,9 %
Päivystyksen tietopaketti	241	3 530	1463,9 %	53,1 %
Ensihoidon tietopaketti		1 731	Ääretön	26,7 %
Yhteensä	155 127	159 450	102,8 %	25,8 %

Hyvinkää

3 432

Kustannus/asukas

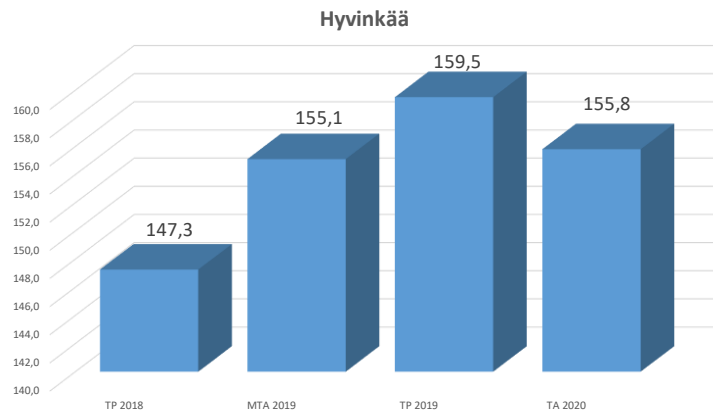
Keusote

3 124

Kustannus/asukas

Vastaanottopalvelujen tietopaketti sisältää n. 5 Me päivystyksen tietopakettiin kuuluvia määrärahoja.

Hallinnon kustannuksia ei ole talousarviossa vyörytetty tietopaketeille, mutta tilinpäätöksessä on. Tilinpäätöksessä hallinnon tietopaketti sisältää luottamustoimielinten kustannukset.

Suoritteet

Tietopaketti ja palvelu	Suorite	Kuntayhtymä	Kunta	Kunnan osuus suoritteista
Vastaanottopalvelujen tietopaketti				
Lääkärin ja hoitajan vastaanottopalvelut	Käynnit	326 332	50 263	15 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti				
Suun terveydenhuolto peruspalvelut	Käynnit	217 169	44 811	21 %
Kuntoutuksen tietopaketti				
Avokuntoutus, ei kotona tapahtuva	Käynnit	48 315	7 820	16 %
Apuvälinepalvelut	Käynnit	7 690	1 719	22 %
Kotikuntoutus	Käynnit	5 045	1 665	33 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	5 558	1 108	20 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 191	1 042	25 %
Hoido- ja hoivapalvelujen tietopaketti				
Kotihoito	Käynnit	899 090	219 995	24 %
Tehostettu asumispalvelu	Hoitopäivät	442 308	135 589	31 %
Perustason kuntoutus- ja akuuttiosastoahoito	Hoitopäivät	117 388	40 931	35 %
Pitkäaikaislaitoshoido	Hoitopäivät	37 014	10 927	30 %
lääkkäiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	1 646	459	28 %
Perhehoito	Hoitopäivät			
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti				
Kouluterveydenhuollon palvelut	Käynnit	85 149	20 281	24 %
Lastenneuvolapalvelu	Käynnit	86 162	17 717	21 %
Kasvatus- ja perheneuvonta	Käynnit	26 719	5 171	19 %
Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 480	974	22 %
Lastensuojelun avohuolto	Asiakkaat	388	128	33 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti				
Päihdeavohoido- ja kuntoutus	Käynnit	26 764	12 011	45 %
Mielenterveysavohoido ja -kuntoutus	Käynnit	21 137	2 800	13 %
Mielenterveysasiakkaan palveluasuminen	Hoitopäivät	4 165		

Vuoden 2019 suoritettietoja ei voida suoraan verrata vuoden 2018 suoritettietoihin, koska kuntien suoritemääritykset eivät ole keskenään vertailukelpoisia eivätkä siten vertailukelpoisia kuntayhtymän suoritemääritykseen.

JÄRVENPÄÄ

Merkittävimmät talousarvion ylitykset omassa toiminnassa:

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue, ylitys yhteensä n. 1,3 Me

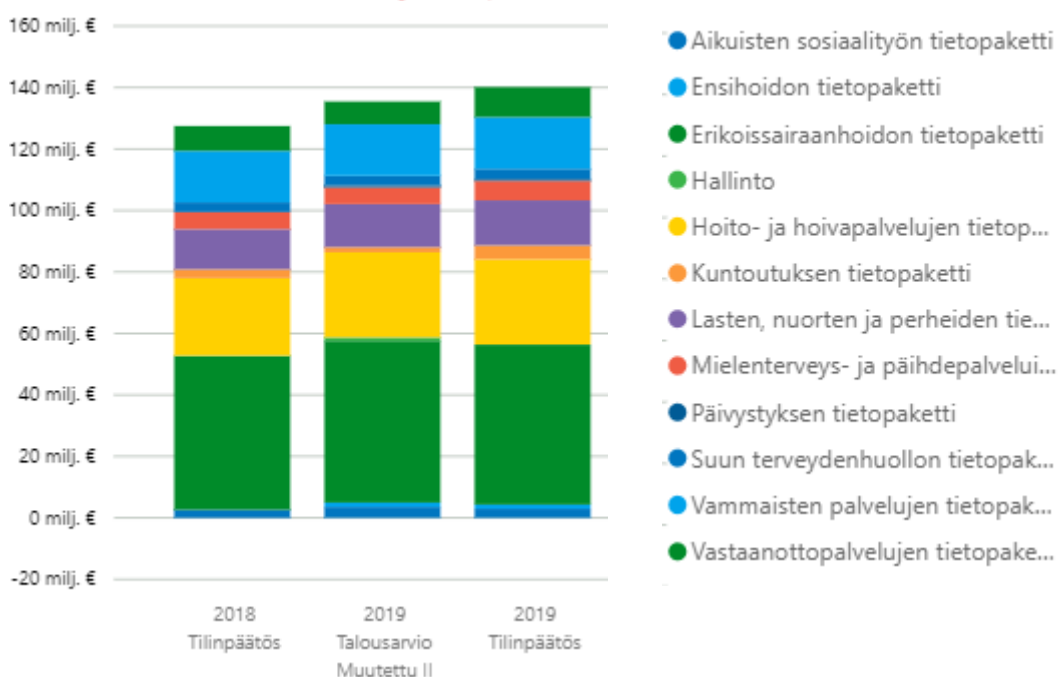
- Kotihoito ylitys 1,5 Me (henkilöstökulut, työvoiman vuokraus)
- Vammaisten palvelut ylitys 0,2 Me (henkilökohtainen apu, tuottojen alittuminen)
- Ympäri vuorokautiset palvelut alitus 0,4 Me (henkilöstökulut, ei juurikaan työvoiman vuokrausta)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä aikuisten mielenterveys, päihde- ja sosiaalipalvelut, ylitys yhteensä n. 0,9 Me

- Lastensuojelun laitoshoidon hoitovuorokaudet kasvaneet 4747 vrk, ammatillisten perhekotien vuorokaudet vähentyneet 822 vrk ja perhekuntoutuksen päivät lisääntyneet 608 vrk
- Nuovon määrärahaa jäi siirtymättä kaupungilta kuntayhtymälle n. 0,2 Me
- Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti ylittyi n. 0,6 Me
- Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut, mielenterveysasumispalvelujen asiakasmäärä kasvanut 21 asiakkaalla vuonna 2019, mutta painopiste on siirtynyt kevyempään palveluun.
- Mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä aikuisten sosiaalipalvelujen tietopaketin ylitys oli yhteensä n. 0,3 Me

Terveyspalvelut ja sairaanhoito, ylitys yhteensä n. 4 Me

- Laboratorio- ja kuvantamisen toteutuma 1,87 Me määräraha erikoissairaanhoidossa
- Hoitotarvike- ja apuvälinejakelu 0,9 Me
- Henkilöstökulut ja työvoiman vuokraus 1,0 Me
- Kotikuntoutus ylittyi n. 0,3 Me, koska määrärahaa ei ollut varattu ollenkaan
- Kiljavan määräraha n. 1,3 Me sisältyy hoito- ja hoivapalvelujen tietopakettiin, mutta toteutuma on kuntoutuksen tietopaketissa (1,2 Me)

Toteumavertailu talousarvioon

Luokka	Talousarvio	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)	Kustannusosuus
Oma toiminta	80 702	86 067	106,6 %	23,0 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	27 666	27 733	100,2 %	20,8 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	16 787	16 833	100,3 %	24,6 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	13 994	14 632	104,6 %	21,6 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	7 395	9 763	132,0 %	21,6 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	5 463	6 367	116,5 %	35,7 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	3 544	2 936	82,8 %	26,3 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	3 000	3 211	107,0 %	22,0 %
Kuntoutuksen tietopaketti	1 686	4 539	269,2 %	29,5 %
Hallinto	1 167	53	4,6 %	22,0 %
ESH	54 745	54 079	98,8 %	22,2 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	52 590	51 993	98,9 %	22,6 %
Ensihoidon tietopaketti	1 430	1 408	98,4 %	21,7 %
Päivystyksen tietopaketti	726	678	93,4 %	10,2 %
Yhteensä	135 448	140 146	103,5 %	22,7 %

Järvenpää

3 191

Kustannus/asukas

Keusote

3 124

Kustannus/asukas

Hallinnon kustannuksia ei ole talousarviossa vörytetty tietopaketeille, mutta tilinpäätöksessä on. Tilinpäätöksessä hallinnon tietopaketti sisältää luottamustoimielinten kustannukset.

Suoritteet

Tietopaketti ja palvelu	Suorite	Kuntayhtymä	Kunta	Kunnan osuus suoritteista
Vastaanottopalvelujen tietopaketti				
Lääkärin ja hoitajan vastaanottopalvelut	Käynnit	326 332	67 847	21 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti				
Suun terveydenhuolto peruspalvelut	Käynnit	217 169	54 401	25 %
Kuntoutuksen tietopaketti				
Avokuntoutus, ei kotona tapahtuva	Käynnit	48 315	17 241	36 %
Kotikuntoutus	Käynnit	5 045	2 111	42 %
Apuvälinepalvelut	Käynnit	7 690	1 629	21 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	5 558	1 526	27 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 191	977	23 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti				
Kotihoito	Käynnit	899 090	184 166	20 %
Tehostettu asumispalvelu	Hoitopäivät	442 308	85 369	19 %
Perustason kuntoutus- ja akuuttiosastohoito	Hoitopäivät	117 388	18 642	16 %
Pitkäaikaislaitushoito	Hoitopäivät	37 014	1 205	3 %
lääkkäiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	1 646	209	13 %
Perhehoito	Hoitopäivät			
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti				
Lastenneuvolapalvelu	Käynnit	86 162	19 602	23 %
Kouluterveydenhuollon palvelut	Käynnit	85 149	15 874	19 %
Kasvatus- ja perheneuvonta	Käynnit	26 719	3 854	14 %
Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 480	1 157	26 %
Lastensuojelun avohuolto	Asiakkaat	388	115	30 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti				
Mielenterveysavohoito ja -kuntoutus	Käynnit	21 137	8 959	42 %
Päihdeavohoito- ja kuntoutus	Käynnit	26 764	6 831	26 %
Mielenterveysasiakkaan palveluasuminen	Hoitopäivät	4 165		

Vuoden 2019 suoritetietoja ei voida suoraan verrata vuoden 2018 suoritetietoihin, koska kuntien suoritemääritykset eivät ole keskenään vertailukelpoisia eivätkä siten vertailukelpoisia kuntayhtymän suoritemääritykseen.

MÄNTSÄLÄ

Merkittävimmät talousarvion ylitykset omassa toiminnassa:

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue, ylitys yhteensä n. 1,0 Me

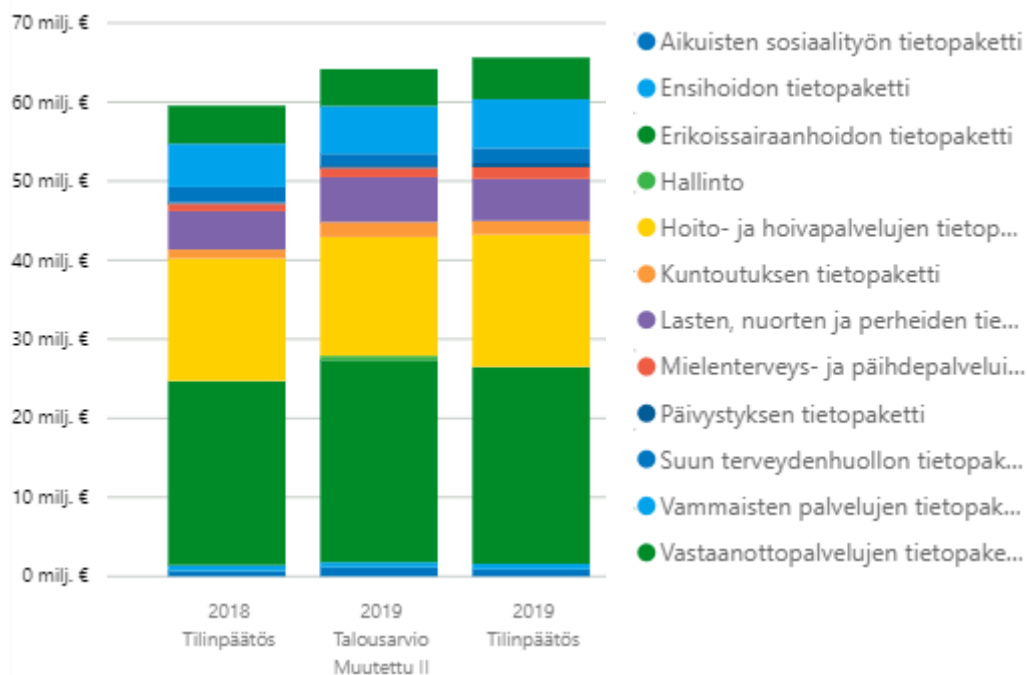
- Hoito- ja hoivapalvelujen tietopakettiin sisältyy ikäihmisten palveluja sekä sairaalapalveluja, joten osa tietopaketin ylityksestä on esitetty terveyspalvelut ja sairaanhoito -kohdassa
- Ympäri vuorokautisissa palveluissa ylitys on 0,1 Me, sillä ikäihmisten ympärivuorokautisia asumispalveluja on ostettu suunniteltua enemmän
- Pitkäaikaislaitoshoidon (Kotokartano) ylittyi n. 0,3 Me, koska tulot alittuivat n. 0,05 Me ja vuokrat ylittyivät n. 0,2 Me
- Kotihoidossa ylitys on 0,4 Me. Tuotot alittuivat n. 0,2 Me, henkilöstökulut ylittyivät hieman ja lisäksi jouduttiin ostamaan Seurelta sijaisia (yhteensä 0,2 Me)
- Kotihoidon asiakkaita oli 356 vuoden 2019 lopussa, vuoden 2018 lopussa asiakkaita oli 296
- Vammaisten palveluissa ylitys on 0,2 Me. Ylitystä on ollut erityisesti kehitysvammaisten asumispalveluissa.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä aikuisten mielenterveys, päihde- ja sosiaalipalvelut, alitus yhteensä n. 0,3 Me

- Lastensuojeluun saatiin lisämääräraha 0,75 Me palvelutarpeen kasvun vuoksi. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä suhteessa 0-17-vuotiaiden väestöön on Mäntsälässä kasvanut (vuonna 2018: 0,7 % -> v. 2019: 0,8 %;). Laitoshoidon hoitovuorokaudet +664 vrk. Avohuollon asiakkaiden määrä kasvanut (v. 2018: 1,2 % -> v. 2019: 1,5 %).
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut toteutuivat n. 0,36 Me muutettua talousarviota pienempinä
- Mielenterveys- ja päihdepalveluissa ylitys asumispalveluiden ja laitoshoidon ostoissa yht. noin 0,3 Me, koska hoitovuorokausien määrä kasvanut. Asumispalveluissa hoitovuorokausia toteutunut 4709 (v. 2018: 3177)
- Aikuisten sosiaalityön tietopaketti alittui n. 0,3 Me

Terveyspalvelut ja sairaanhoito, ylitys yhteensä 1,2 Me

- Mäntsälän omassa suun terveydenhuollossa ylittyi lähinnä henkilöstökulut (n. 0,3 Me), lisäksi mäntsäläläiset ovat käyttäneet muiden Keusote-kuntien suun terveydenhuollon palveluja n. 0,1 Me:lla
- Vastaanottopalvelujen tietopaketti ylittyi 0,6 Me, Hoitotarvikejakelu toteutui arvioitua suurempana 0,5 ja muiden keusoten vastaanottojen käyttö 0,1 Me suurempana, mikä selittää vastaanottopalvelujen tietopaketin ylitystä
- Hoidon ja hoivan tietopaketista Mäntsälässä Kotisairaalan nettomenot alittuivat 0,05 Me, Mäntsälän tk-osaston nettomenot ylittyivät 0,3 Me (mm. henkilöstömenot ja työvoiman vuokraus), Muiden keusoten akuuttiosastojen käyttö hieman suurempaa kuin budjetoitu (0,08 Me), kotona asumisen lääketieteellinen tuki ylittyi n. 0,1 Me
- Kuntoutuksen tietopaketti alittui 0,2 Me, koska toimintaterapiapalvelut sekä apuvälinepalvelut alittuivat. Toisaalta fysio- ja puheterapiapalvelut ylittyivät.
- Kiljavan määräraha n. 0,7 Me sisältyy hoito- ja hoivapalvelujen tietopakettiin, mutta toteutuma on kuntoutuksen tietopaketissa (0,6 Me)

Toteumavertailu talousarvioon

Luokka	Talousarvio	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)	Kustannusosuus
Oma toiminta	37 663	39 535	105,0 %	10,6 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	15 021	16 728	111,4 %	12,6 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	6 034	6 180	102,4 %	9,0 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	5 673	5 309	93,6 %	7,8 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	4 673	5 276	112,9 %	11,7 %
Kuntoutuksen tietopaketti	1 907	1 730	90,7 %	11,2 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	1 493	1 925	129,0 %	13,2 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	1 170	1 486	127,0 %	8,3 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	1 148	875	76,2 %	7,8 %
Hallinto	544	25	4,7 %	10,5 %
ESH	26 507	26 105	98,5 %	10,7 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	25 567	24 901	97,4 %	10,8 %
Ensihoidon tietopaketti	640	705	110,2 %	10,9 %
Päivystyksen tietopaketti	300	498	166,3 %	7,5 %
Yhteensä	64 169	65 640	102,3 %	10,6 %

Mäntsälä

3 179

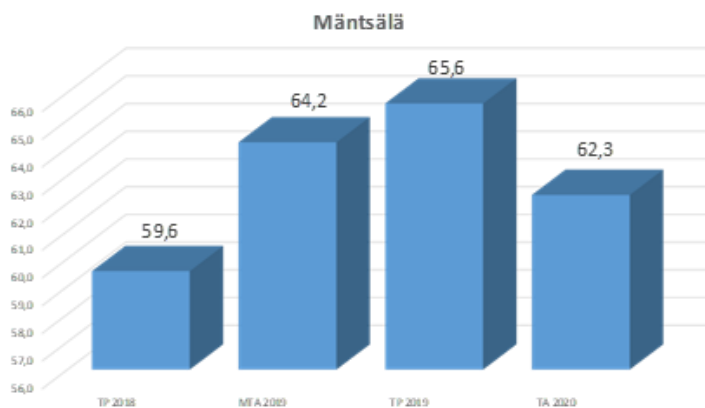
Kustannus/asukas

Keusote

3 124

Kustannus/asukas

Hallinnon kustannuksia ei ole talousarviossa vyörytetty tietopaketeille, mutta tilinpäätöksessä on. Tilinpäätöksessä hallinnon tietopaketti sisältää luottamustoimielinten kustannukset.

Suoritteet

Tietopaketti ja palvelu	Suorite	Kuntayhtymä	Kunta	Kunnan osuus suoritteista
Vastaanottopalvelujen tietopaketti				
Lääkärin ja hoitajan vastaanottopalvelut	Käynnit	326 332	54 624	17 %
Kuntoutuksen tietopaketti				
Avokuntoutus, ei kotona tapahtuva	Käynnit	48 315	6 339	13 %
Apuvälinepalvelut	Käynnit	7 690	609	8 %
Kotikuntoutus	Käynnit	5 045		
Suun terveydenhuollon tietopaketti				
Suun terveydenhuolto peruspalvelut	Käynnit	217 169	20 895	10 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	5 558	485	9 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 191	256	6 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti				
Pitkäaikaishoitotoiminta	Hoitopäivät	37 014	7 402	20 %
Kotihoito	Käynnit	899 090	161 291	18 %
Perustason kuntoutus- ja akuuttiosastoahoito	Hoitopäivät	117 388	13 048	11 %
Tehostettu asumispalvelu	Hoitopäivät	442 308	45 179	10 %
Ikäkkäiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	1 646	156	9 %
Perhehoito	Hoitopäivät			
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti				
Kasvatus- ja perheneuvonta	Käynnit	26 719	5 174	19 %
Lastenneuvolapalvelu	Käynnit	86 162	10 987	13 %
Kouluterveydenhuollon palvelut	Käynnit	85 149	8 635	10 %
Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 480	448	10 %
Lastensuojelun avohuolto	Asiakkaat	388		
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti				
Mielenterveysasiakkaan palveluasuminen	Hoitopäivät	4 165	3 185	76 %
Mielenterveysavohuolto ja -kuntoutus	Käynnit	21 137	3 292	16 %
Päihdeavohuolto- ja kuntoutus	Käynnit	26 764	2 217	8 %

Vuoden 2019 suoritustietoja ei voida suoraan verrata vuoden 2018 suoritustietoihin, koska kuntien suoritelmääritykset eivät ole keskenään vertailukelpoisia eivätkä siten vertailukelpoisia kuntayhtymän suoritelmääritykseen.

NURMIJÄRVI

Merkittävimmät talousarvion ylitykset omassa toiminnassa:

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue, alitus yhteensä n. 0,5 Me

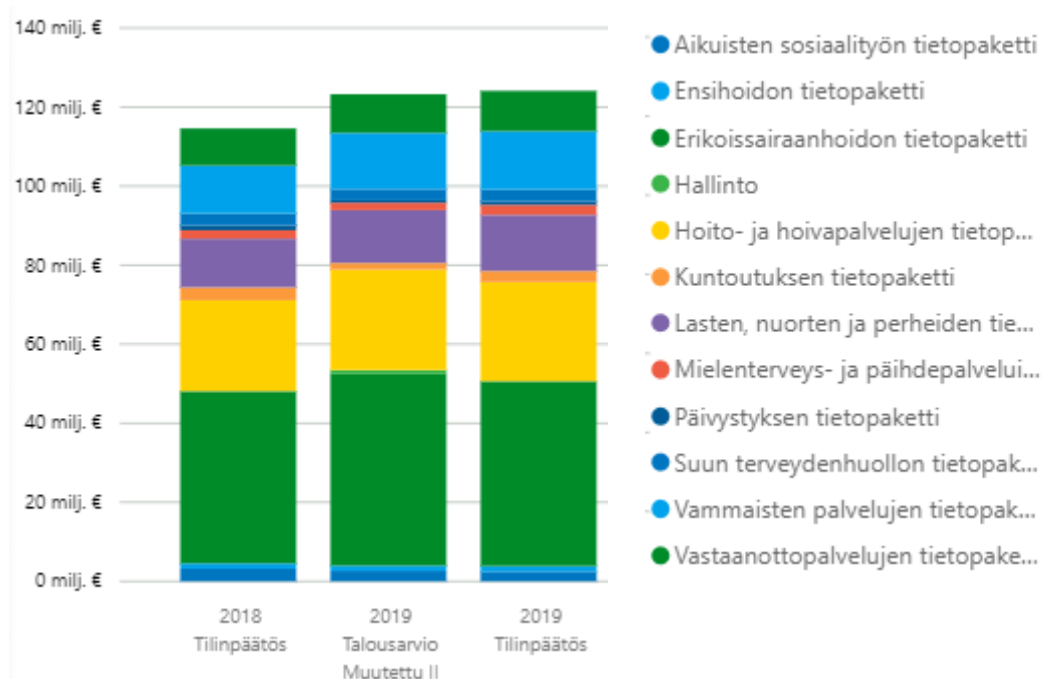
- Kotihoito ja ympärivuorokautiset palvelut alittivat talousarvion yhteensä n. 1,2 Me
- Vammaisten palvelut ylittivät n. 0,7 Me lisääntyneistä asumis- ja kuljetuspalvelujen käytöstä

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä aikuisten mielenterveys, päihde- ja sosiaalipalvelut, ylitys yhteensä n. 1,3 Me

- Lastensuojelun laitoshoidon sijoitukset kasvaneet 1232 vrk ja ammatilliset perhekodit 233 vrk
- Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti ylittyi n. 0,8 Me
- Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut, Klubitalon avustusraha (0,17 Me) on hoito- ja hoivapalvelujen tietopakettissa, mutta toteutuma mielenterveys- ja päihdepalvelujen tietopakettissa. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumis- ja hoivapalvelussa asiakasmäärä kasvanut (+3)
- Aikuisten sosiaalityön ja mielenterveys- ja päihdepalvelujen tietopaketit ylittivät yhteensä n. 0,5 Me

Terveyspalvelut ja sairaanhoito, ylitys yhteensä n. 1,3 Me

- Vastaanottopalvelujen tietopaketti ylittyi n. 0,4 Me lähinnä hoitotarvikejakelusta johtuen
- Suun terveydenhuollon tietopaketti ylittyi n. 0,2 Me, koska henkilöstökulut toteutuivat arviota suurempina
- Tk-osasto (kuuluu hoito- ja hoivapalvelujen tietopakettiin), henkilöstön vuokraus ja lääkäripalvelujen ostot ylittivät (0,4 Me), maksutuotot alittuivat (0,1 Me), vuokrat ylittivät (0,1 Me)
- Kotisairaala ylitys (0,1 Me) (kuuluu hoidon ja hoivan tietopakettiin) mm. Henkilöstökulut, työvoiman vuokraus ja asiakaspalvelujen ostot
- Kiljava toteutuma (0,9 Me) on kuntoutuksen tietopakettissa, mutta talousarvio hoito- ja hoivapalvelujen tietopakettissa

Toteumavertailu talousarvioon

Luokka	Talousarvio	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)	Kustannusosuus
Oma toiminta	72 888	75 110	103,0 %	20,1 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	25 444	25 073	98,5 %	18,8 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	14 219	14 747	103,7 %	21,5 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	13 349	14 197	106,4 %	20,9 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	9 787	10 216	104,4 %	22,6 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	2 803	3 009	107,3 %	20,6 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	2 638	2 478	93,9 %	22,2 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	1 897	2 547	134,3 %	14,3 %
Kuntoutuksen tietopaketti	1 675	2 791	166,6 %	18,1 %
Hallinto	1 077	53	4,9 %	21,7 %
ESH	50 361	48 996	97,3 %	20,1 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	48 401	46 738	96,6 %	20,3 %
Ensihoidon tietopaketti	1 335	1 390	104,2 %	21,4 %
Päivystyksen tietopaketti	625	868	138,9 %	13,0 %
Yhteensä	123 249	124 106	100,7 %	20,1 %

Nurmijärvi

2 894

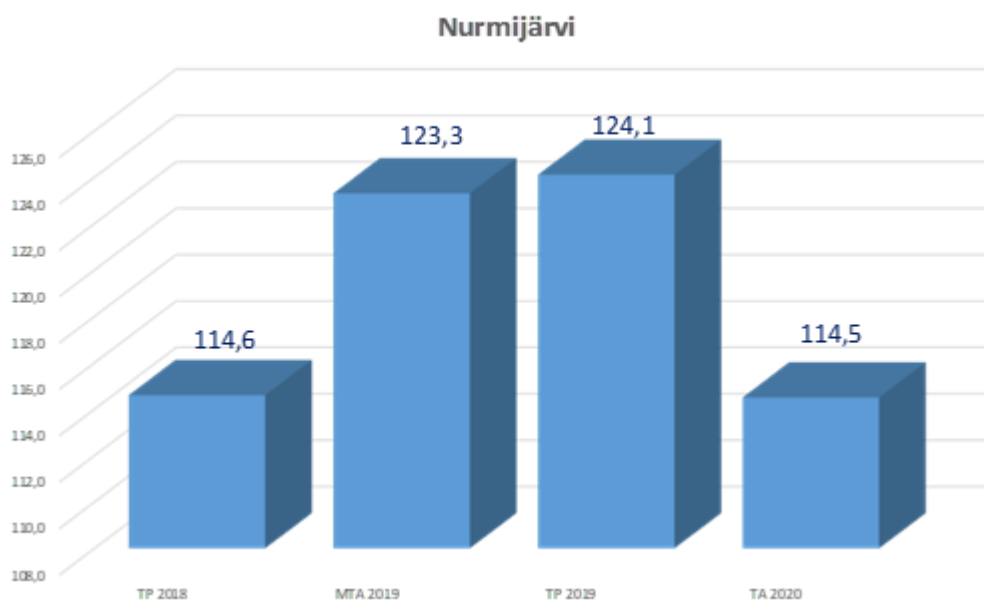
Kustannus/asukas

Keusote

3 124

Kustannus/asukas

Hallinnon kustannuksia ei ole talousarviossa vöyrytetty tietopaketeille, mutta tilinpäätöksessä on. Tilinpäätöksessä hallinnon tietopaketti sisältää luottamustoimielinten kustannukset.

Suoritteet

Tietopaketti ja palvelu	Suorite	Kuntayhtymä	Kunta	Kunnan osuus suoritteista
Vastaanottopalvelujen tietopaketti				
Lääkärin ja hoitajan vastaanottopalvelut	Käynnit	326 332	75 535	23 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti				
Suun terveydenhuolto peruspalvelut	Käynnit	217 169	44 668	21 %
Kuntoutuksen tietopaketti				
Avokuntoutus, ei kotona tapahtuva	Käynnit	48 315	9 896	20 %
Apuvälinepalvelut	Käynnit	7 690	1 392	18 %
Kotikuntoutus	Käynnit	5 045	962	19 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	5 558	1 427	26 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 191	1 000	24 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti				
Kotihoito	Käynnit	899 090	172 487	19 %
Tehostettu asumispalvelu	Hoitopäivät	442 308	76 608	17 %
Perustason kuntoutus- ja akuuttiosastoahoito	Hoitopäivät	117 388	25 158	21 %
Pitkäaikaislaitushoito	Hoitopäivät	37 014	15 369	42 %
lääkkäiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	1 646	244	15 %
Perhehoito	Hoitopäivät			
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti				
Lastenneuvolapalvelu	Käynnit	86 162	16 875	20 %
Kouluterveydenhuollon palvelut	Käynnit	85 149	15 774	19 %
Kasvatus- ja perheneuvonta	Käynnit	26 719	6 120	23 %
Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 480	844	19 %
Lastensuojelun avohuolto	Asiakkaat	388	95	24 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti				
Mielenterveysavohuolto ja -kuntoutus	Käynnit	21 137	4 038	19 %
Päihdeavohuolto- ja kuntoutus	Käynnit	26 764	2 138	8 %
Mielenterveysasiakkaan palveluasuminen	Hoitopäivät	4 165		

Vuoden 2019 suoritettietoja ei voida suoraan verrata vuoden 2018 suoritettietoihin, koska kuntien suoritemääritykset eivät ole keskenään vertailukelpoisia eivätkä siten vertailukelpoisia kuntayhtymän suoritemääritykseen.

PORNAINEN

Merkittävimmät talousarvion ylitykset omassa toiminnassa:

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue, ylitys yhteensä n. 0,6 Me

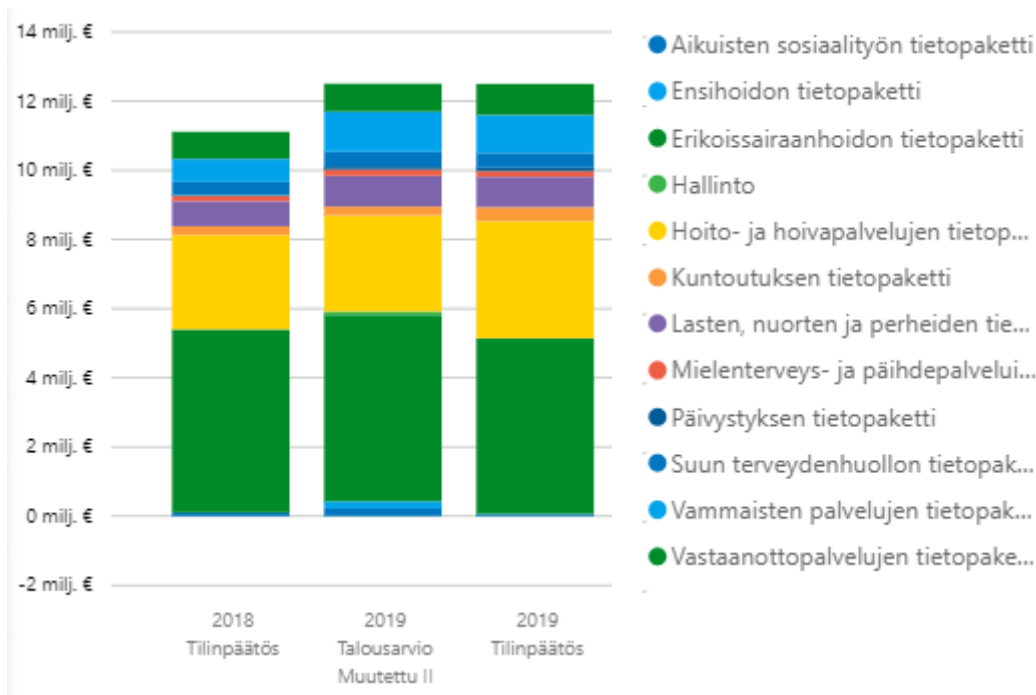
- Ympäri vuorokautisissa palveluissa ylitys on 0,7 Me, sillä ikäihmisten ympärivuorokautisten asumispalvelujen tarve on kasvanut (n. 10 paikkaa)
- Kotihoidossa alitus on 0,1 Me.
- Vammaisten palveluissa alitus on 0,04 Me.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä aikuisten mielenterveys, päihde- ja sosiaalipalvelut, alitus yhteensä n. 0,2 Me

- Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä suhteessa 0-17-vuotiaiden väestöön on Pornaisissa laskenut (vuonna 2018: 0,5 % -> v. 2019: 0,4 %). Laitoshoidon hoitovuorokausia toteutui 67 vrk ja ammatillisen perhekodin hoitovuorokaudet 30 vrk
- Aikuisten sosiaalityön tietopaketti ja mielenterveys- ja päihdepalvelujen tietopaketit alittuivat yhteensä n. 0,2 Me, johtuen mm. päihde- ja mielenterveyspalvelujen asumispalvelujen vähentyneestä käytöstä. Vuonna 2019 yhteensä 730 hoitopäivää (v. 2018 hoitopäiviä 1315)

Terveyspalvelut ja sairaanhoito, ylitys yhteensä 0,2 Me

- Vastaanottopalvelujen tietopaketti ylittyi n. 0,09 Me lähinnä henkilöstökuluista, lääkäripalvelujen ostoista ja hoitotarvikejakelusta johtuen
- Kuntoutuksen tietopaketti ylittyi n. 0,15 Me, koska terapiapalveluja on käytetty arvioitua enemmän
- Kiljavan määräraha (0,09 Me) on hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketissa, mutta toteutuma kuntoutuksen tietopaketissa

Toteumavertailu talousarvioon

Luokka	Talousarvio	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)	Kustannusosuus
Oma toiminta	6 822	7 336	107,5 %	2,0 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	2 775	3 394	122,3 %	2,6 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	1 163	1 098	94,4 %	1,6 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	889	876	98,6 %	1,3 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	806	897	111,3 %	2,0 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	425	429	100,9 %	2,9 %
Kuntoutuksen tietopaketti	258	405	157,0 %	2,6 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	218	64	29,4 %	0,6 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	185	166	89,7 %	0,9 %
Hallinto	103	6	6,1 %	2,6 %
ESH	5 683	5 147	90,6 %	2,1 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	5 390	5 071	94,1 %	2,2 %
Ensihoidon tietopaketti	210	-17	-8,1 %	-0,3 %
Päivystyksen tietopaketti	83	93	111,1 %	1,4 %
Yhteensä	12 506	12 483	99,8 %	2,0 %

Pornainen

2 481

Kustannus/asukas

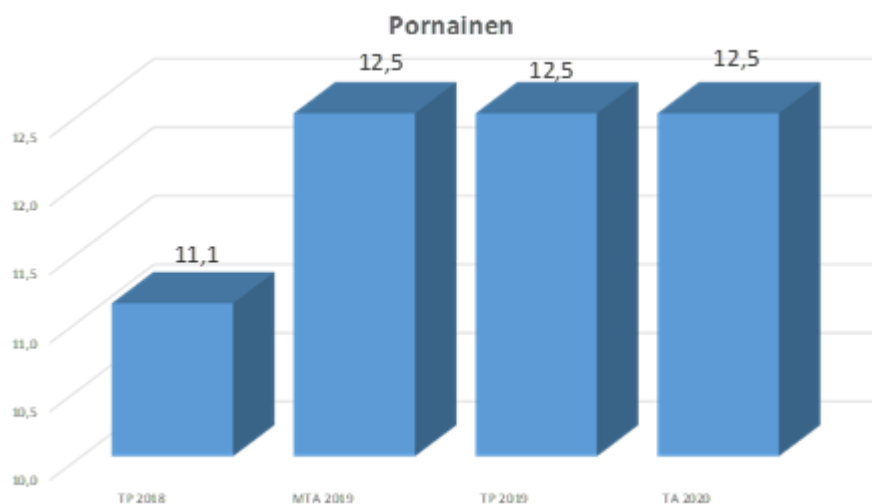
Keusote

3 124

Kustannus/asukas

Hallinnon kustannuksia ei ole talousarviossa vyörytetty tietopaketeille, mutta tilinpäätöksessä on. Tilinpäätöksessä hallinnon tietopaketti sisältää luottamustoimielinten kustannukset.

Ensihoidon laskut menneet suoraan kuntaan.

Suoritteet

Tietopaketti ja palvelu	Suorite	Kuntayhtymä	Kunta	Kunnan osuus suoritteista
Vastaanottopalvelujen tietopaketti				
Lääkärin ja hoitajan vastaanottopalvelut	Käynnit	326 332	11 114	3 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti				
Suun terveydenhuolto peruspalvelut	Käynnit	217 169	4 900	2 %
Kuntoutuksen tietopaketti				
Avokuntoutus, ei kotona tapahtuva	Käynnit	48 315	1 137	2 %
Apuvälinepalvelut	Käynnit	7 690	140	2 %
Kotikuntoutus	Käynnit	5 045		
Vammaisten palvelujen tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 191	61	1 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	5 558	47	1 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti				
Kotihoito	Käynnit	899 090	28 805	3 %
Tehostettu asumispalvelu	Hoitopäivät	442 308	15 263	3 %
Perustason kuntoutus- ja akuuttiosastohoito	Hoitopäivät	117 388	2 039	2 %
Pitkäaikaislaitushoito	Hoitopäivät	37 014	214	1 %
Ikäkkäiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	1 646	39	2 %
Perhehoito	Hoitopäivät			
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti				
Lastenneuvolapalvelu	Käynnit	86 162	2 378	3 %
Kouluterveydenhuollon palvelut	Käynnit	85 149	2 232	3 %
Kasvatus- ja perheneuvonta	Käynnit	26 719	633	2 %
Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 480	115	3 %
Lastensuojelun avohuolto	Asiakkaat	388		
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti				
Mielenterveysasiakkaan palveluasuminen	Hoitopäivät	4 165	980	24 %
Mielenterveysavohuolto ja -kuntoutus	Käynnit	21 137	279	1 %
Päihdeavohuolto- ja kuntoutus	Käynnit	26 764	177	1 %

Vuoden 2019 suoritettietoja ei voida suoraan verrata vuoden 2018 suoritettietoihin, koska kuntien suoritemäärittelyt eivät ole keskenään vertailukelpoisia eivätkä siten vertailukelpoisia kuntayhtymän suoritemäärittelyyn.

TUUSULA

Merkittävimmät talousarvion ylitykset omassa toiminnassa:

Ikäihmisten ja vammaisten palvelualue, ylitys yhteensä n. 1,5 Me

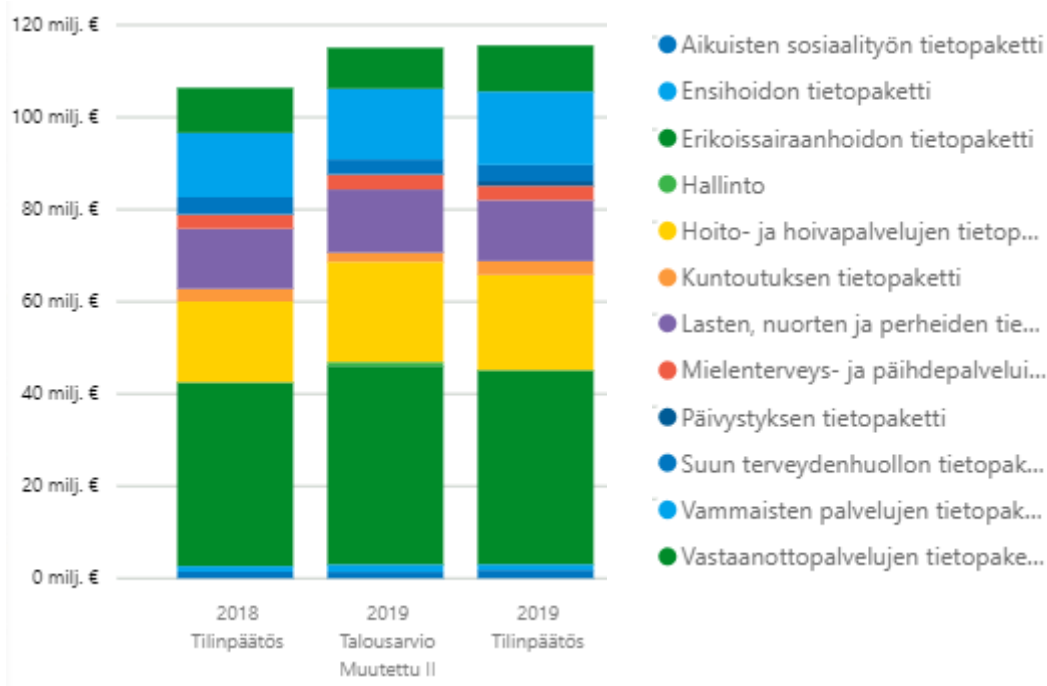
- Ympäri vuorokautisissa palveluissa alitus on 0,1 Me, koska toimintatuottoja kertyi arvioitua enemmän kotikuntakorvauksista sekä Riihikodon takuukorjaustöistä
- Kotona asumista tukevien palvelujen ylitys oli 1,0 Me, josta henkilöstökulujen ylitys on 0,6 Me lisäksi työvoiman vuokraukseen käytettiin 0,3 Me. Kotihoidon maksutuotot toteutuivat n. 0,3 Me alle talousarvion, kuten vuonna 2018
- Vammaisten palveluihin lisättiin määrärahaa n. 1,0 Me, mutta siitä huolimatta ylitys on 0,6 Me. Ylitystä on ollut erityisesti henkilökohtaisessa avussa.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut sekä aikuisten mielenterveys, päihde- ja sosiaalipalvelut, alitus yhteensä n. 0,1 Me

- Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä suhteessa 0-17-vuotiaiden väestöön on Tuusulassa kasvanut (v. 2018: 1,2 % -> v. 2019: 1,3 %). Avohuollon asiakkaiden määrä kasvanut (v. 2018: 1,2 % → v. 2019: 2,0 %).
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toteutuma alitti talousarvion n. 0,5 Me; lastensuojelumenot alittuivat n. 0,2 Me, koska ELY-korvauksia maahanmuuttajista saatiin arvioitua enemmän. Koivukujan vastaanotto- ja arviointiyksikössä on ollut asiakkaita muista Keusoten kunnista ja vastaavasti tuusulalaisia on ollut muissa Keusoten vastaavissa yksiköissä, mikä on pienentänyt Tuusulan nettokustannuksia arvioidusta n. 0,3 Me
- Lastensuojelun laitoshoidon käytettiin 2,9 Me, ammatillisiin perhekoteihin 0,7 Me ja perhehoitoon 1,0 Me
- Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut ylittyivät yhteensä n. 0,3 Me. Tätä selittää mm. sosiaalisen kuntoutuksen arvioitua suurempi käyttö. Panostusta lisättiin työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentämiseksi. Tietopakettikohtaisessa toteutumassa aikuisten sosiaalityön sekä mt- ja päihdepalvelujen tietopaketteja on tutkittava yhtenä kokonaisuutena.

Terveyspalvelut ja sairaanhoito, ylitys yhteensä 0,4 Me

- Vastaanottopalvelujen tuotot alittuivat n. 0,6 Me, koska talousarvioon oli sisältynyt mm. kuntakorvausten tuotto-odotuksia n. 0,3 Me Keusoten jäsenkunnilta (mm. Kellokosken vastaanotto), asiakasmaksutuotot alittuivat n. 0,3 Me
- Hoitotarvikejakelu ylittyi n. 0,5 Me
- Kotisairaalan kustannukset ylittyivät n. 0,1 Me lähinnä henkilöstökuluista johtuen
- Suun terveydenhuollon tietopaketti ylittyi n. 0,4 Me, mm. vuokrat, muiden hammashoitoloiden käyttö sekä ostot ulkokunnilta
- Kuntoutuspalveluissa apuvälinepalvelut alittuivat n. 0,2 Me ja terapiapalvelut yhteensä 0,2 Me
- Palvelualueen talousarvio sisältää n. 0,2 Me tuotto-odotusta mm. HusLabin ja Hus Kuvantamisen vuokrista, joka jäi toteutumatta
- Kiljavan kuntoutushoidon määräraha (1,4 Me) on hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketissa, mutta toteutuma (1,4 Me) kuntoutuksen tietopaketissa

Toteumavertailu talousarvioon

Luokka	Talousarvio	Valittu kausi	Toteuma-% (TA)	Kustannusosuus
Oma toiminta	70 233	71 249	101,4 %	19,1 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	21 720	20 626	95,0 %	15,5 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	15 337	15 926	103,8 %	23,3 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	13 713	13 241	96,6 %	19,5 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	8 894	9 986	112,3 %	22,1 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	3 176	3 550	111,8 %	24,3 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	3 140	3 083	98,2 %	17,3 %
Kuntoutuksen tietopaketti	1 997	3 004	150,4 %	19,5 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	1 382	1 785	129,1 %	16,0 %
Hallinto	873	48	5,5 %	19,6 %
ESH	44 846	44 318	98,8 %	18,2 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	43 022	42 067	97,8 %	18,3 %
Ensihoidon tietopaketti	1 640	1 267	77,3 %	19,5 %
Päivystyksen tietopaketti	184	984	533,6 %	14,8 %
Yhteensä	115 079	115 567	100,4 %	18,7 %

Tuusula

2 987

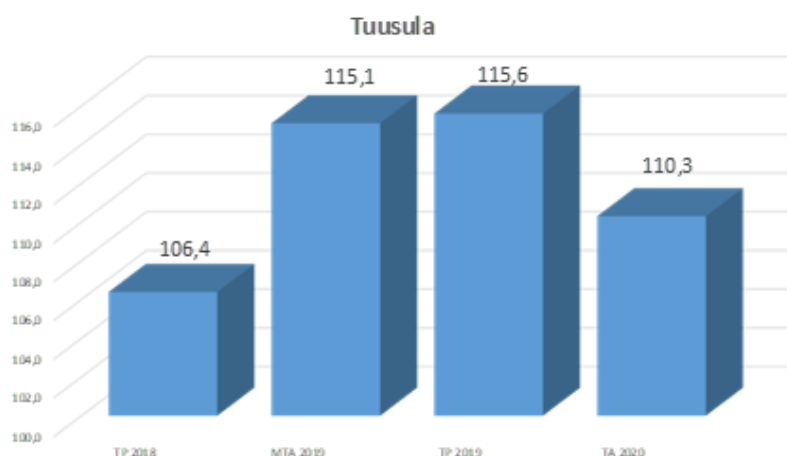
Kustannus/asukas

Keusote

3 124

Kustannus/asukas

Hallinnon kustannuksia ei ole talousarviossa vöyrytetty tietopakeeteille, mutta tilinpäätöksessä on. Tilinpäätöksessä hallinnon tietopaketti sisältää luottamustoimielinten kustannukset.

Suoritteet

Tietopaketti ja palvelu	Suorite	Kuntayhtymä	Kunta	Kunnan osuus suoritteista
Vastaanottopalvelujen tietopaketti				
Lääkärin ja hoitajan vastaanottopalvelut	Käynnit	326 332	60 924	19 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti				
Suun terveydenhuolto peruspalvelut	Käynnit	217 169	45 210	21 %
Kuntoutuksen tietopaketti				
Avokuntoutus, ei kotona tapahtuva	Käynnit	48 315	5 533	11 %
Apuvälinepalvelut	Käynnit	7 690	2 088	27 %
Kotikuntoutus	Käynnit	5 045	307	6 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	5 558	867	16 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti				
Sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 191	855	20 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti				
Kotihoito	Käynnit	899 090	131 954	15 %
Tehostettu asumispalvelu	Hoitopäivät	442 308	80 377	18 %
Perustason kuntoutus- ja akuuttiosastoahoito	Hoitopäivät	117 388	16 657	14 %
Pitkäaikaishoitohoido	Hoitopäivät	37 014	1 532	4 %
lääkkäiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	1 646	536	33 %
Perhehoito	Hoitopäivät			
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti				
Lastenneuvolapalvelu	Käynnit	86 162	17 399	20 %
Kouluterveydenhuollon palvelut	Käynnit	85 149	16 805	20 %
Kasvatus- ja perheneuvonta	Käynnit	26 719	4 948	19 %
Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus	Asiakkaat	4 480	942	21 %
Lastensuojelun avohuolto	Asiakkaat	388	50	13 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti				
Päihdeavohoito- ja kuntoutus	Käynnit	26 764	2 898	11 %
Mielenterveysavohoito ja -kuntoutus	Käynnit	21 137	1 470	7 %
Mielenterveysasiakkaan palveluasuminen	Hoitopäivät	4 165		

Vuoden 2019 suoritettuja ei voida suoraan verrata vuoden 2018 suoritettuihin, koska kuntien suoritelmäärittelyt eivät ole keskenään vertailukelpoisia eivätkä siten vertailukelpoisia kuntayhtymän suoritelmäärittelyyn.